

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA VÝTVARNÉ VÝCHOVY A KULTURY

"SLOW FASHION" CYKLUS MÓDNÍCH FOTOGRAFIÍ
DIPLOMOVÁ PRÁCE

BcA. Nelly Horinková, DiS.

Učitelství pro střední školy, obor Učitelství výtvarné výchovy pro SŠ a ZUŠ

Vedoucí práce: PhDr. Jan Mašek. Ph.D.

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 1. června 2018

.....
vlastnoruční podpis

CHTĚLA BYCH PODĚKOVAT PHDR. JANU MAŠKOVÍ, PH.D. ZA
VEDENÍ MÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE. DÁLE BYCH CHTĚLA PODĚKOVAT
PHDR. VĚŘE UHL SKŘIVANOVÉ, PHD. ZA VEŠKEROU POMOC A
OCHOTU.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

OBSAH

ANOTACE	3
ANNOTATION	4
ÚVOD	5
1 POMALÁ VS. RYCHLÁ MÓDA.....	6
1.1.1 Historie a současnost pomalé módy	7
1.1.2 Tři pilíře pomalé módy.....	8
1.2 POMALÁ MÓDA A JEJÍ TENDENCE	9
1.2.1 Církulární ekonomika.....	9
1.2.2 Organické materiály	10
1.2.3 Vlákenná různorodost	12
1.2.4 Vegan	12
1.2.5 Zero waste	13
1.2.6 Recyklace a upcyclace	14
1.2.7 Re-design	15
1.2.8 Swapy, bazary, secondhandy.....	15
2 MÓDNÍ FOTOGRAFIE	17
2.1 HISTORIE MÓDNÍ FOTOGRAFIE.....	17
2.2 DĚLENÍ A KATEGORIZACE MÓDNÍ FOTOGRAFIE.....	20
2.2.1 Editorial.....	20
2.2.2 Katalogové fotografie	21
3 PRAKTICKÁ ČÁST	23
3.1 PRVNÍ SÉRIE	23
3.1.1 Modely.....	23
3.1.2 Vizáž a lokace.....	24
3.1.3 Postproces	24
3.1.4 Skicovní materiál	28
3.1.5 Vybrané fotografie.....	30
3.2 DRUHÁ SÉRIE	32
3.2.1 Trendy.....	32
3.2.2 Inspirace	35
3.2.3 Postproces	35
3.2.4 Skicovní materiál	36
3.2.5 Vybrané fotografie.....	38
4 PEDAGOGICKÁ ČÁST	41
4.1 VYUČOVACÍ JEDNOTKA NA TÉMA TEXTILNÍ UPCYCLING	41
4.1.1 Příprava vyučovací jednotky	41
4.1.2 Myšlenková mapa.....	43
4.1.3 Reflektivní bilance a otevřené kódování	44
4.1.4 Cíl výzkumu a výzkumná otázka	46
4.1.5 Relační mapa	47
4.1.6 Bilanční závěr.....	48
4.1.7 Fotografie z průběhu hodiny	50
4.2 VYUČOVACÍ JEDNOTKA NA TÉMA MÓDNÍ FOTOGRAFIE	51
4.2.1 Myšlenková mapa.....	53
ZÁVĚR.....	54
RESUMÉ	55

SEZNAM LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM OBRÁZKŮ	57
SEZNAM PŘÍLOH NA CD	I
ETICKÁ SLOŽKA	II

ANOTACE

Cílem mojí diplomové práce je upozornit na problematiku rychlé módy a zároveň odkrýt krásu, kterou spatřuji v módě udržitelné.

V první části teoretické práce rozebírám rozdíly mezi pomalou a rychlou módou. Druhá část pojednává o módní fotografii jako o disciplíně na hraně mezi uměleckou a komerční fotografií. V pedagogické části navrhuji dvě vyučovací jednotky. První z nich se týká udržitelné módy. Tato vyučovací jednotka má žákům přiblížit textilní tvorbu technikou upcyclingu. Druhá vyučovací jednotka je směřovaná k tématu módní fotografie.

Výstupem praktické částí je cyklus módních fotografií. Východiskem pro tento cyklus jsou různé udržitelné tendence.

ANNOTATION

The aim of the Thesis was to refer about fast fashion problems and uncover the beauty of slow fashion.

The first part of the theoretical section is about differences between slow and fast fashion. The second part is about fashion photography as a subject on the edge between art photography and commercial photography. In pedagogical part I suggest two teaching units. The first one is about textile upcycling and the second one is about photography.

The coming-out of the practical part is fashion photography cycle.

Úvod

Móda je již od malička moje vášeň. Vnímám ji jako důležitý vyjadřovací prostředek každého člověka. Móda, ať už chceme nebo nechceme, nás obklopuje po celý život. Přesto o ní často víme tak málo.

S udržitelnou módou jsem se seznámila teprve před dvěma lety. Slow fashion, pomalá móda a udržitelná móda, jsou synonyma jednoho a též směru. Udržitelná móda odpověděla na otázky, které jsem si už nějakou dobu pokládala a které mě trápily. Od té doby se zajímám o tento proud jako designér i jako spotřebitel.

I fotografie je důležitou součástí mé tvorby a dokonce i mého života. Móda a fotografie mají mezi sebou velice úzký vztah. Fotografie je nejsnazší a neúčinnější prostředek pro prezentaci módy, a to nejen z hlediska prostého záznamu. Fotografie módě dodává cosi navíc. Něco, co je těžko popsatelné a v odborných sférách se tomu říká „feeling“ nebo „příběh.“

1 POMALÁ VS. RYCHLÁ MÓDA

Dnešní dobu plnou stresu, všudypřítomné reklamy, internetu, smart zařízení a superrychlých dopravních prostředků můžeme snadno pojmenovat jako dobu rychlou. Každý stále někam spěcháme, za něčím se ženeme, nemáme čas na svoje blízké a často dokonce ani sami na sebe. Když něco chceme, chceme to hned a stejně rychle nás to i přestane bavit. Tento rychlý život přinesl i rychlou módu.

Nakupování módy je nyní něčím víc než potřeba se zahalit. Nakupování je koníčkem, terapeutem, nástrojem k zahrnutí nudy, a často je to dokonce závislost. Oblečení nakupujeme, aniž bychom ho potřebovali, aniž bychom věděli, k čemu a kam jej budeme nosit, aniž by oblečení odpovídalo našim představám, požadavkům nebo mírám. A bohužel už při nákupu víme, že velmi brzy se do obchodu vrátíme pro další a další novou věc. Naše tři měsíce staré oblečení nám přijde již okoukané. Už nás nebaví. V šatníku se nám tak hromadí oblečení, které jsme koupili "výhodně", bez rozmyslu a stále se ráno probouzíme s otázkou "Co na sebe?"

"Utrácíme ze smutku, pro radost, ve volných chvílích, když nám zbyde pár korun z prémie, před prvním rande, na prvním rande, po rozchodu. Víím to, protože jsem každým dnem svědkem nákupních příběhů, které se ukrývají v šatnících mých klientů. Ve skříni, skříních, komodách i skříních, které jsou dokonce pokoj. V jednom z mých pracovních zážitků skříň jedné české advokátky zabírala tři pokoje kol dokola obehnané stojany ve dvou řadách. Oblečení, boty a doplňky pak zabírali i půdu a sklep. Tehdy jsem si uvědomila jak krásná, ale zároveň ničivá může móda být."¹

Tyto pocity jsou způsobeny současným stavem společnosti, ale jsou také uměle vyvolávány samotnými prodejci. Jedná se o tak zvané umělé zastarávání a také o výrobu odpadu. Otázkou je, kdo přišel s tímto trendem jako první? Jestli to byli prodejci, kteří chtěli více prodávat, nebo zákazníci, kteří chtěli více nakupovat? Jako spotřebitelé chceme stále nižší a nižší cenu, abychom si z jednoho platu mohli dovolit stále více oblečení. A výrobci této nižší ceny dosahují povětšinou snížením kvality, která opět vede k dřívějšímu vyhazování a nakupování. Ocítáme se tak v začarovaném kruhu.

¹ Ted x Talk. *Za každým kusem oblečení je příběh. Kamila Vodochodská*. Online 8.2. 2017 [cit. 2018-02-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=I9xEKAEIrrs>

Představte si příběh z běžné výroby oděvů. Značka přijde s novým designem zimního kabátu. Její výrobní oddělení si návrh prohlédne a spočítá výrobní cenu na 1800 Kč. Obchodní manažer návrh i cenu zkontroluje. S obchodní marží, přepravou, náklady na reklamu a ostatními výdaji by tento kabát stál konečného zákazníka zhruba 6300 Kč. Tato cena je ale pro dnešního zákazníka příliš vysoká a s největší pravděpodobností by zákazník upřednostnil zboží od konkurence. Kabátek se proto vrací zpět k designérovi, který z něj odebere vnitřní kapsy, zateplovací vatelín, bavlněnou podšívku vymění za polyesterovou, kovové knoflíky nahradí plastovými, vrchní materiál ztenčí a kabátek zkrátí o 20 cm. Výsledkem je stejně působící produkt se snížením nákladů z 1800 Kč na 350 Kč. Výsledkem je výroba produktu odpadní kvality.

1.1.1 HISTORIE A SOUČASNOST POMALÉ MÓDY

Není jisté, kdy vlastně udržitelná móda vznikla. Pojem Slow fashion byl poprvé zmíněn Kate Fletcherovou v roce 2007 v článku v britském časopise *The Ecologist*.² Zájem veřejnosti však přichází až v roce 2013, kdy vzniká hnutí Fashion revolution. Vznik tohoto hnutí je spjat s katastrofou, která zapříčinila zhroucení budovy Rana Plaza v Bangladéši. Při této havárii zemřelo 1138 lidí a dalších 2500 bylo zraněno.³ Od té doby se udržitelná móda pomalu ale jistě šíří jak v zahraničí, tak i u nás.

Českou ambasadorkou hnutí Fashion Revolution je Veronika Blabla Hubková. Veronika je nejen zakladatelka vlastní udržitelné značky, ale také lektorka a spisovatelka. V březnu 2018 vyšla její kniha o pomalé módě nesoucí název *Příběh skříně*. Tato kniha odlehčenou řečí pojednává o tom, jak funguje módní průmysl.

"Věnováno všem. Protože naháčů moc nepotkávám!"⁴

Za nejvýznamnější fashion revolucionářku je považována Kamila Boudová. Kamila vystudovala módní návrhářství a získala místo, o kterém si myslela, že to bude její práce snů. Tento sen se ale proměnil v peklo prožité v asijských sweatshopech, kde tlačila

² Fletcher, Kate. *Slow Fashion*. *The Ecologist*. Online. [cit. 2018-02-02]. Dostupné z: <https://theecologist.org/2007/jun/01/slow-fashion>

³ Fashion Revolution. *Why do we need a fashion revolution*. Online. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <https://www.fashionrevolution.org/about/why-do-we-need-a-fashion-revolution/>

⁴ Hubková, Veronika. *Příběh skříně: O tom, jak funguje módní průmysl*. Vlastním nákladem, 2018, 121 s.

na dělníky, aby pracovali rychleji. Její život i náhled na módu se otočil o 180° a Kamila nyní pořádá bezpočet akcí zaměřených na šíření informací o rychlé a pomalé módě.⁵

Mezi akce, které Kamila pořádá, patří Slou days. Jsou to dny přednášek, workshopů a nákupní zóny udržitelných značek. Tato akce se koná dvakrát ročně v Praze a v souladu s touto akcí vychází také časopis Slou přinášející informace o aktuálním dění pomalé módy v České republice a na Slovensku.

1.1.2 TŘI PILÍŘE POMALÉ MÓDY

Pomalá móda stojí na třech pilířích. Tyto pilíře jsou zároveň hlediska, kterými rozdíl mezi pomalou a rychlou módou posuzujeme. Je to hledisko ekologické, etické a ekonomické. Tato hlediska se často navzájem ovlivňují a prolínají.

„Protože planeta je kulatá, opravdu není jedno, co se děje na jejím druhém konci.“⁶

V rámci ekologie vycházejme z faktu, že v omezeném systému není neomezený růst možný. Proto je nutné uvědomit si hodnotu ekosystémů a náležitě je ocenit. Zásadní je pak ochrana biodiverzity, do které řadíme i diversitu kulturní, jež je pro zachování dynamické rovnováhy a stability lidských společenství neméně významná než diversita biologická pro zachování ekosystémů.⁷

Módní průmysl je podle statistiky druhý nejšpinavější světový průmysl. Ve fázích průmyslové výroby oděvů a doplňků je několik kritických bodů, které mají na ekologii drtivý dopad. Mezi nejzávažnější problémy patří hnojení Aldikarbem, barvení ftaláty, nedostačující asijské zákony pro čištění vod, či letecká přeprava.

Etické neboli sociální hledisko se zajímá o nerovnost mezi jednotlivými společenskými skupinami i jednotlivci. Řeší se přístup k základním hygienickým podmínkám, lékařské péči a také chudobu. Z tohoto hlediska je čitelné, že pomalá móda si neklade za cíl úplné zrušení asijských továren. Ačkoliv podmínky v těchto továrnách jsou

⁵ Forbes. *30 pod 30*. Online. [cit. 2018-05-02]. Dostupné z: <http://www.forbes.cz/30pod30-2017/11-kamila-boudova>

⁶ Kamila Boudová. *Každý má to svoje*. Moiomys blog. Online 20.07. 2016 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.moyomi.com/blog/kazdy-ma-to-svoje>

⁷ Ivan Rynda. *Trvale udržitelný rozvoj*. Online. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: [http://cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHV0HSB/\\$FILE/tur.pdf](http://cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHV0HSB/$FILE/tur.pdf)

na naše poměry příšerné, to tamní obyvatele je požehnáním vůbec možnost někde pracovat. Cílem je tedy zlepšení pracovních podmínek pro tyto zaměstnance.

Rychlá móda v neposlední řadě ovlivňuje i ekonomiku. Nás zajímá především dopad na českou lokální ekonomiku. Česká republika má významnou tradici zejména ve výrobě metráže. Ještě v devadesátých letech zde fungovalo několik velkých průmyslových závodů a Česká republika módu i vyvážela do okolních zemí. S přemístěním výroby metráže do Asie vymizela spousta pracovních míst a Česká republika přišla o značnou část peněz z exportu.

1.2 POMALÁ MÓDA A JEJÍ TENDENCE

Pomalá móda je relativně nový, velice progresivně se rozvíjející směr, který je někdy označován jako trend, jindy jako styl pojící se s moderním pojetím zdravého životního stylu a často je stavěna jako protipól rychlé módy.

Udržitelná móda je součástí udržitelného rozvoje, jenž je takový způsob rozvoje společnosti, který uvádí v soulad hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí. Mezi hlavní cíle udržitelného rozvoje patří zachování životního prostředí budoucím generacím v co nejméně pozměněné podobě.⁸

Pomalá móda se snaží eliminovat negativní vlivy rychlé módy ve všech hlediscích, které jsem popsala výše. Neexistuje řešení, které bychom mohli označit za bezvýhradně správné a které by bylo řešením všech negativních vlivů. Níže popisují tendence, které se v pomalé módě objevují. Některé tyto tendence mohou fungovat zároveň, jiné se vylučují. Záleží na každém výrobcí či spotřebiteli, jakou variantu si zvolí. Tyto tendence dělím na výrobní a uživatelské.

1.2.1 CÍRKULÁRNÍ EKONOMIKA

Cradle to cradle, C2C nebo česky cirkulární ekonomika je výrobní přístup, který se netýká pouze módy, ale zasahuje do všech oblastí průmyslové výroby. V tomto přístupu výrobce nejprve vymyslí systém, díky kterému suroviny cirkulují v nekonečném cyklu, který je zcela zbaven odpadů.

⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Úvodní informace o udržitelném rozvoji*. Online. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Microsites/PSUR/Uvodni-informace-o-udrzitelnem-rozvoji/Zakladni-pojeti-konceptu-udrzitelneho-rozvoje>

Biblí tohoto systému je kniha německého chemika Michaela Braungarta a amerického architekta Williama McDonougha *Cradle to Cradle: Remaking the Way We Make Things* (Od kolébky ke kolébce: jak změnit způsob, jakým vyrábíme věci).

"Klíčové je, aby používané materiály byly navzájem odděleny do dvou nezávisle cirkulujících okruhů, jež se řídí rozdílnou logikou. První operuje s látkami organického původu, které jsou snadno odbouratelné a není u nich proto problém navrátit je zpět do biosféry. Druhý operuje se syntetickými látkami, jež by měly být do produktů vkládány tak, aby bylo možné je z nich následně extrahovat a opět použít, a nebylo tak nikdy nutné je do biosféry navracet."⁹

Systém od kolébky do kolébky je považován za základní kámen každé udržitelné značky. Design výrobku podle zásad *Cradle to Cradle* by měl zohledňovat environmentální šetrnost, možnost rozebrání na jednotlivé materiály a zdravotní nezávadnost. Jednotlivé součástky musí být možné snadno přeměnit zpět na zdrojovou surovinu, z níž lze vyrobit výrobek o srovnatelné kvalitě, jako byl ten původní.

„Zkusme navrhnout něco tak elegantního jako strom. Představte si, že by se nám podařilo navrhnout něco, co produkuje kyslík, zadržuje uhlík, zpracovává dusík, využívá solární energie, čistí vodu, vytváří komplexní sacharidy, produkuje jídlo, má vlastní mikroklima, mění barvy s ročními obdobími, samo se reprodukuje...“¹⁰

1.2.2 ORGANICKÉ MATERIÁLY

Mezi organické materiály patří ty materiály, které pocházejí z ekologicky kontrolovaného zemědělství. U takto označených materiálů se kontroluje původ surovin i výrobní procesy od výroby vláken až po konečnou úpravu.

Jako bio textil či organický textil označujeme jak vlákna rostlinného původu, tak vlákna živočišného původu, jejichž produkce odpovídá zákonu o ekologickém zemědělství a jejichž následné zpracování neprokazuje používání chloru, formaldehydu, azobarviv,

⁹ MCDONOUGH, William; BRAUNGART, Michael. *Cradle to Cradle: Remaking the way we make things*. 1. vyd. New York: North Point Press, 2002. 193 s. ISBN 978-0-86547-587-8.

¹⁰ MCDONOUGH, William; BRAUNGART, Michael. *Cradle to Cradle: Remaking the way we make things*. 1. vyd. New York: North Point Press, 2002. 193 s. ISBN 978-0-86547-587-8.

niklu, látek alergenních a karcinogenních. Dále se klade důraz na energetickou šetrnost technologií a minimum chemických úprav.

Veškerý bio textil by měl být označený patřičnou standardizací. Na rozdíl od biopotravin pro něj zatím neexistuje mezinárodní legislativa, ale existuje velké nepřehledné množství privátních standardů a značek. Každému spotřebiteli doporučuji nespokojit se s označením "bio textil", ale dohledat si patřičnou standardizaci a její podmínky.

"Na rozdíl od nepopíratelných chuťových a nutričních výhod, které získáte zakoupením biopotravin, je nákup bio oblečení mnohem více emocionálním rozhodnutím. I když existuje řada studií, které potvrzují, že organická příze a výrobky z ní se k naší kůži chovají šetrněji než jejich konvenční příbuzní, nehraje tato skutečnost při nákupu vždy tu hlavní roli. Koupě bio oblečení je pro nás nejčastěji způsobem, jak vyjádřit své životní postoje. Trend, který se ve zkratce dá nazvat „udělat něco dobrého a vypadat při tom hezky“, se pomalu mění ve vlnu, která dle marketingových odborníků brzy dožene boom biopotravin a přírodní kosmetiky."¹¹

Prvním českým výrobcem a dodavatelem bio textilu je Amwa organic. Amwa nabízí širokou škálu materiálů, mezi které patří denim, flanel, plátno, batist i úplet. To vše se standardizací GOTS, která garantuje bio kvalitu od semínka až po finální produkt současně s etickou výrobou. Amwa také pořádá různé kurzy, které mají širokou veřejnost seznámit s rozdíly mezi bio materiály a konvenčními materiály.

Do sekce organických materiálů také řadíme skin friendly materiály. To jsou materiály barvené a tištěné přírodními nebo jinými zdravotně nezávadnými barvami či materiály nebělené a nebarvené. Tyto materiály jsou čím dál více vyhledávané maminkami, které pak pro svoje děti šijí oblečení. Obchodem, který se na tyto materiály zaměřuje, je například Sijemdetem.cz, mezi jejichž speciality patří také bavlna přírodně barevně rostlá.

¹¹ Valeška, Jan. Biospotřebitel. *Stručný průvodce biotextilem - biobavlna*. Online: 7.1.2012 [cit. 2017-1-12]. Dostupné z: <http://biospotrebitelem.cz/pruvodce-biospotrebitele/strucny-pruvodce-biotextilem-biobavlna>

1.2.3 VLÁKENNÁ RŮZNORODOST

Ve světové produkci textilu tvoří 40% vlákna bavlněná a 40% vlákna z ropy. Znamená to, že na ostatní materiály připadá pouhých 20%. To není zdravé ani přirozené z hlediska přírodní diverzity. Proto je potřeba podpořit zpracování i dalších vláknenných surovin například lnu nebo konopí.

Mezi značky pracující s konopím patří například česká Bohempia. Název této značky v sobě ukrývá dvě slova, a to Bohemia a hemp, tedy české konopí. První myšlenka zakladatele byla vyrábět něco zdravého a čistého, a to se podařilo. Konopí nabízí skvělé termoregulační vlastnosti (v létě chladí a v zimě trochu hřeje), pohlcuje velké množství vlhkosti, je antiseptické a antimikrobiální. Konopí je navíc nejpevnější přírodní vlákno. Bohempia zatím vyrábí trička, ponožky, ručníky a hlavně tenisky. Jejich tenisky mají ortopedickou stélku s podporou klenby a korkovou podpatěnku podporující správné držení těla a tlumící nárazy při chůzi.

Za materiál, který je na vzestupu, považuji i len, který má v Čechách značnou minulost. Z nějakých důvodů však z našich polí vymizel, ačkoliv z této modře kvetoucí rostliny lze nejen tkát plátno, ale také vyrobit kvalitní papír a zvukové i tepelné izolace.

"Díky rychlému růstu a hustotě porostu rostlina dobře zápasí s plevelem, při pěstování zemědělec spotřebuje pětkrát méně pesticidů a hnojiv. V tradičních pěstitelských oblastech, mezi něž patří Pobaltí, Belgie, Francie i Česká republika, postačí běžné srážky, a není třeba umělého zavodňování " ¹²

1.2.4 VEGAN

Pomalá móda se zajímá nejen o lidi, ale také o zvířata, proto se příznivci pomalé módy snaží hledat různé alternativy materiálů, které nahrazují kůži a kožešiny.

Do nedávna byla kůže velice těžko nahraditelná jinými materiály. Umělá kůže nenabízí dostatečnou prodyšnost. V roce 2015 byl ale na trh uveden materiál s názvem Pinatex. Jak jistě z názvu slyšíte, tento materiál se vyrábí z ananasových listů. Výhodou

¹² Zvelebilová, Kateřina. Material Times. *Na lněné látky nedaly předchozí generace dopustit...* Online 3.4.2015. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: <https://www.materialtimes.com/tema-tydne/na-lnene-latky-nedaly-predchozi-generace-dopustit-presto-modra-kvitka-z-ceskych-poli-zmizela.html>

je, že ananasové listy neměly až do nynějška žádné jiné průmyslové využití a při zpracování palem zůstávaly na plantážích jako odpad.

"Využití vlákn z listů ananasu napadlo Carmen Hijosa. Základy zpracování ananasových listů získala Carmen od místních lidí, kteří jsou zvyklí využívat přírodníy kolem sebe odpradávná. Pinatex je netkaná textilie, může se vyrábět ve velkých rolích, v různých tloušťkách a povrchových úpravách. Snadno se barví, je lehká, měkká, prodyšná a tvárná. K výrobě vlákn není třeba další voda, hnojiva nebo pesticidy – Pinatex využívá již existující odpad, takže náklady na výrobu jsou udržitelně nízké. Listy se po sklizni odkorní, vzniknou vlákna a biomasa, již se můžou hnojit ananasové plantáže. Odkorněná vlákna projdou procesem, ve kterém se zbaví gumy, a z rozmělněného materiálu se vyrábí netkaná textilie."¹³

Mezi vlákna, která jsou zatím v procesu vývoje, a která by jednou mohla nahradit zvířecí kůži, patří vlákno ze zeleného čaje. Toto vlákno se vyrábí zcela revolučním a jedinečným způsobem, využívá totiž mikrobů k vypěstování textilního bio materiálu.

"Kultivačním médiem je roztok zeleného čaje a cukru očkovaný kulturou bakterií, kvasinek a dalších mikroorganismů. Produktem metabolismu těchto mikrobiálních kultur jsou pevná celulózní vlákna (mikro fibrily), jež se hromadí na hladině roztoku a srážejí se v kompaktní povrch."¹⁴ Doba kultivace trvá dva až tři týdny. Poté ji lze v mokřém stavu tvarovat či s ní v suchém stavu pracovat jako s klasickou textilií. Vzniklý materiál se dá kompostovat jako rostlinný odpad. Vlákno ze zeleného čaje je však silně navlhavé a cílem výzkumníků je nyní zajistit jeho stabilizaci.

1.2.5 ZERO WASTE

Technika zero waste eliminuje textilní odpad již ve fázi návrhu. Přibližně 15% textilií končí na podlaze ve střihačské dílně. Tento odpad znamená plýtvání zdroji jak materiálovými tak lidskými, které byly do výroby investovány. Jedním z řešení tohoto plýtvání je vymyslet střih oděvu a polohu střihu tak, aby nevznikal ideálně žádný odpad.

¹³ Kateřina Zvelebilová. Material Times. *Ananasová textilie přinese alternativu kůže i výtěžek*. Online 8.7. 2015 [cit. 2017-01-12] dostupné z <https://www.materialtimes.com/vsimame-si/ananasova-textilie-prinese-alternativu-kuze-i-vydelek-1.html>

¹⁴ Anna Beránková. Material Times. *Biocouture – zelený čaj nejen pro zdraví*. Online 14.6.2013 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z <https://www.materialtimes.com/materialy/eko-bio-lca-recycled/biocouture---zeleny-caj-njen-pro-zdravi.html>

Existují dva přístupy. Prvním z nich je aranžování celého kusu látky na krejčovské figuríně pomocí drapování a řasení. Druhým způsobem je skládat stříh jako skládku či tetris. Někteří designéři mohou tuto techniku považovat za obtížnou a její používání za překážku. Pro jiné se však stává výzvou, která prověřuje designérovi dobré schopnosti a jeho vynikající oborovou znalost.

1.2.6 RECYKLACE A UPCYKLACE

Recyklace i upcyklace jsou procesy nakládání s odpadem a jeho záměrná přeměna v nový produkt či materiál. Mezi jednotlivými pojmy je velice tenká hranice. V zásadě se termín recyklace používá častěji u materiálů a termín upcyklace u produktů.

Upcyklace je přeměna materiálů či produktů na produkty stejné nebo vyšší kvality. V módě to znamená vrátit život materiálům, které již byly z nějakého důvodu označeny jako odpad. Mezi takové materiály patří textilní zbytky z výroby, použité oděvy, nikdy nenošené oděvy a různé netextilní materiály. Výroba z použitých oděvů a nenošených oděvů se někdy označuje jako podkategorie upcyklace, kterou nazýváme rekonstrukce.¹⁵

Tato technika je velmi pracná a designér nebo výrobce musí vykazovat opravdu dobré znalosti oboru, aby ji mohl využívat. Výhodou je, že používaný materiál je často dostupný za nízkou cenu. Nevýhodou je, že materiál, který koupíte, není zcela připraven k přímé výrobě a je potřeba několik mezioperací, které odpadový materiál dále zpracovávají. Technika rekonstrukce se navíc nedá použít na výrobu většího množství stejných kusů a jedná se v podstatě o výrobu solitérů, malých řad a originálních kousků.

Ve spojení s recyklací by byla chyba nezmínit Ecoalf, která je již pár měsíců dostupná i na českém trhu. Jejich moto vystihuje celou jejich filosofii: "because there is no planet B- protože neexistuje planeta B". Ecoalf nabízí boty, které jsou vyrobeny ze 100 % odpadu, přesněji řečeno na těchto teniskách najdete 59 % recyklované PET lahve vylovené z oceánu a 41 % Soronu, což je recyklovaný nylon. Kromě unikátních materiálů vás tyto tenisky překvapí i svou lehkostí, pohodlím a kvalitou.¹⁶

¹⁵ Redress. *Up-cycling design technique*. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <https://www.redressdesignaward.com/learn/up-cycling/>

¹⁶ Topshelf. *California Black* [cit. 2018-01-02]. Dostupné z: <https://www.topshelf.cz/nizke/291-california-black.html>

Upcyclaci se věnuje na příklad česká Forewear. Staré nechtěné oblečení sbírají na firemních akcích. To, které je stále hezké a dále nositelné, pomůže lidem v nouzi. Dostanou se k němu například díky sestřím boromejkám, se kterými spolupracují. Zbytek oblečení se speciální technikou přetvoří a bezzbytku zužitkuje na výrobu netkané textilie. Materiál se potiskne barevným designem a potom díky šikovným ručičkám švadlen v chráněných dílnách vznikají funkční a designové výrobky, především obaly na knihy, tablety a notebooky.¹⁷

1.2.7 RE-DESIGN

Redesign je změna vzhledu již existujících oděvů, nejčastěji nošených, obnošených a nechtěných. Na rozdíl od recyklace a upcyclace, kdy se použitý oděv mění na materiál a následně na nový výrobek, u redesignu se zachovávají některé zhotovené části oděvu. Cílem redesignu je ozvláštnit či jinak obohatit oděv natolik, aby byl vhodný do současného moderního šatníku.

Redesign může mít různý rozsah od zásadního přešívání přes drobnou úpravu detailů až po přístup, kterému se říká ready made. Ready made v kontextu pomalé módy znamená nošení použitého oblečení jiným způsobem či v netradiční kombinaci. Může to být na příklad košile oblečená jako sukně či oblékání levého rukávu na pravou ruku a podobně.

Příkladem designéra pracujícím technikou redesign je Lubica Skalská. Pro její tvorbu je příznačná práce s pánskými košilemi, které přešívá na dámské košilové šaty, crop košile, batohy či tašky. Kromě přešívání je pro ni typické také barvení a tónování savem.

1.2.8 SWAPY, BAZARY, SECONDHANDY

Jedním z cílů udržitelné módy je snížení spotřeby textilií. Tomu napomáhají již tendence recyklace, upcyclace a re-design. Je ale především v rukou každého z nás, aby na skládkách končilo méně oblečení.

¹⁷ Forewear. *O nás*. [cit. 2018-01-02] dostupné z: <http://www.forewear.cz/o-nas/>

Bazary a secondhandy jsou starý, tradiční a skvělý způsob pořizování nového oblečení i zbavování se starého. Koupí trička ze secondhandu mu v podstatě zachráníte život a ještě ušetříte. Nově se dají výměny realizovat buďto online na speciálních serverech jako je vinted.cz, nebo na tak zvaných swap akcích.

Swap párty fungují většinou jako akce v kavárnách nebo klubech. Každý kdo přijde dostane za každý přinesený kousek oděvu žeton a za žetony pak vymění jiné oblečení, které přinesli ostatní.

"Jsem prostě revoluční socka. Letos v létě jsem nechala podruhé opravit sandále, které jsem našla v Africe. Vytrhnul se jim pásek. Za stopade jsou zase 'jako nové'. Nějaké opravdu nové vlastně ani nechci. Tyhle se mi líbí. A musím se přiznat, že na nové ani nemám. Protože nový eko křusky s takovýmhle příběhem za stopade, kde to koupíš?"¹⁸

¹⁸ Boudová, Kamila. Lohas bloger. *Utrácet za věci pro radost*. Online [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://lohasblogger.cz/moyomi-blog-utracet-za-veci-pro-radost/>

2 MÓDNÍ FOTOGRAFIE

Módní fotografie je fotografický žánr nejčastěji zachycující oděvy či různé módní doplňky. Mimoto se do módní fotografie řadí také snímky účesů, sestřihů a líčení.¹⁹ Tyto fotografie nalézají své uplatnění v reklamě. Někdy slouží jako prezentace módních tvůrců a značek, jindy jsou umístovány v módních a lifestylových časopisech jako na příklad Elle, Vogue či Harpers Bazaar.

Módní fotografie se v průběhu doby stala velmi prestižní záležitostí a důležitou součástí fotografického umění. V jejích počátcích sloužila výhradně pro prodej a propagaci oděvů, nyní se však stává médiem, skrze které může fotograf vyprávět příběhy a zvát nás do nových fantaskních světů. Módní fotografie je zároveň ukazatelem sociálně společenského klimatu a zachycuje ideál krásy daného období. Stává se tak plnohodnotnou součástí naší kultury a umění.

Tento žánr časem získal svůj vlastní estetický styl, v němž je móda posílena příběhem a exotikou. Tento příběh nemusí být vždy epický, proto se mezi fotografy pojmenovává spíše jako feeling, tedy v překladu dojem, názor či pocit.

2.1 HISTORIE MÓDNÍ FOTOGRAFIE

Za vznik módní fotografie lze považovat sérii snímků od Pierra-Louise Piersona, který zachytil italskou hraběnkou Virginii Oldoini. Fotografie byly vydány v knize, a hraběnka se tak stala první modelkou v historii.

Dramaticky se módní fotografie začala vyvíjet spolu se vznikem magazínů a již od začátku zde hrál svou významnou roli časopis Vogue a jeho rival Harper's Bazaar. Fotografická studia v Paříži proto dostala nelehký úkol, a to zachytit poslední módu. Kolem roku 1909 dochází k velkému boomu módní fotografie. Lidé šílí po dokonalých retušovaných fotografiích, ženy chtějí vypadat přesně tak jako elegantní dámy z titulních obálek magazínů.

¹⁹ Megapixel. *Jak ne fotit fashion*. Online. Dostupné z: <https://www.megapixel.cz/jak-ne-fotit-fashion>)

Vzniká kult módní fotografie, ve které se objevují nejprve dámy z vyšší společnosti a herečky. Módní fotografie je však náročná na umění pózování a výrazové schopnosti. Tím se vytváří zcela nová profese, tedy fotomodeling.²⁰

Ve dvacátých letech přichází futurismus, surrealismus a art deco. Je vynalezen detektor lži, penicilín, semafor, autorádio, robot a také zrcadlovka s výměnnými objektivy. Společnost blázní po všem novém. Módě vévodí Coco Chanel. Svým jednoduchým a moderním přístupem k ženě se stala největší návrhářkou století. Coco byla spojována s image „flapper“. Tak se nazývaly mladé sebevědomé ženy dvacátých let, které nosily krátké sukně, chlapecky sestříhané vlasy, řídily auta, poslouchaly jazz a tančily charleston v nočních klubech. Módní fotografie se tomuto stylu přizpůsobila a zachycovala na tu dobu odvážné modely a ještě odvážnější ženy.²¹

Třicátá léta byla silně ovlivněna hospodářskou krizí. I přesto některé oblasti jako například film nebo stavitelství rozkvétají. Na módní fotografy má jako vždy dopad sociálně kulturní dění. Je to na příklad vznik nového filmového žánru - hororu, nebo stavba nejvyšší budovy Empire State Building, která se stala oblíbenou lokací pro řadu módních fotografů. Mezi další objevy patří barevný film Kodachrome, se kterým vstoupila na trh firma Kodak. Svět módy dobývá návrhářka Elsa Schiaparelli, která vrací ženám eleganci a smyslnost.

Jedním z nejlepších módních fotografů té doby byl Erwin Blumenfeld. Pracoval pro Vogue i Harper's Bazaar. Byl úžasně inovativní, do módní fotografie vnesl neobvyklou rozmanitost a představitost. Objevil řadu technik od solarizace, vícenásobné expozice, až po vrstvení snímků.²²

Ve 40. a 50. letech díky druhé světové válce roste ekonomická moc Ameriky. Rozvoj elektroniky přináší televizor do každé rodiny a také první počítač. Největším idolem se stává Marlin Monroe, která svou kariéru začala jako modelka a až po tom, co se ještě jako brunetka objevovala na titulních stranách časopisů, se rozhodla být herečkou.

²⁰ Janischová, Kateřina. Lightgarden magazine. *Historie módní fotografie- úsvit*. Online 13.10.2009. [cit 2018-03-03]. Dostupné z: <http://lightgarden.cz/magazine/clanky/zajimavosti/historie-modni-fotografie--usvit>

²¹ Janischová, Kateřina. Lightgarden magazine. *Historie módní fotografie- 20. léta*. Online 20.10.2009. [cit 2018-03-03]. Dostupné z: <http://lightgarden.cz/magazine/clanky/zajimavosti/historie-modni-fotografie--20-leta>

²² Janischová, Kateřina. Lightgarden magazine. *Historie módní fotografie- 30. léta*. Online 30.10.2009 [cit 2018-03-03]. Dostupné z: <http://lightgarden.cz/magazine/clanky/zajimavosti/historie-modni-fotografie--30-leta>

Marlinin vzhled byl sexy a odvážný, ve filmech a často i mimo ně působila dojmem hloupé blondýnky. Jejím protikladem byla herečka Audrey Hepburn. Díky svému éterickému vzhledu zůstává dodnes symbolem elegance a inteligence.

Další výjimečnou osobností této dekády je jednoznačně fotograf Helmut Newton. Fotografie tohoto módního guru jsou nabity sexualitou a erotikou. Nezdravý životní styl mu způsobil těžkou mrtvici, po které se jeho fotografie změnily. Nahota zůstala, přibyla však agresivita, odpor a chtíč zároveň v kombinaci s luxusem a prestiží. Tyto fotografie mu přinesly kýženou slávu. V souvislosti s jeho tvorbou se objevuje nový pojem - pornografická elegance.

Šedesátá a sedmdesátá léta jsou považována za éru pokroku, hippies a pop artu. Nový ideál krásy přinesla ikonická modelka Twiggy se svými velkýma očima a neuvěřitelně štíhlou postavou. Vážila okolo 40 kilo. Jedna z nejslavnějších top modelek je tak zároveň vzorem nezdravého ideálu.²³

Superstar mezi módními fotografy je Patrick Demarchelier. Nejen že má navázanou trvalou spolupráci s většinou top módní časopisů, ale dokonce ho vyhledávají i haute couture módní domy jako je Dior a Chanel a ready wear módní domy jako je Yves Saint Laurent, Céline, Calvin Klein a Ralph Lauren. V roce 2007 získal francouzský řád umění a literatury.

"Dobrý fotograf vychází z toho, co vidí každý den kolem sebe. Umění je totiž všude kolem nás. Někdy prostě uděláte fotografii, která se dá nazývat uměním a jindy zase ne."²⁴

Konec století se vyznačuje značnou nevyhraněností. Móda se rychle proměňuje, nemá jasný směr a štěpí se do mnoha různých stylů. Módní fotografie těmto stylům podléhá a připravuje divákům stále novou a novou podívanou. Lidé více než dříve komunikují prostřednictvím obrazů. Ikonické osobnosti se vytrácejí, mnoho lidí začíná hledat inspiraci ve své individualitě. Mezi trendy se začíná rozmáhat trend zdraví spojený s trendem bio kultury, který pokračuje dodnes a vyúsťuje v udržitelnou módu.

²³ Janischová, Kateřina. Lightgarden magazine. *Historie módní fotografie- 60 a 70. Léta*. Online 13.10.2009. [cit 2018-03-03]. Dostupné :<http://lightgarden.cz/magazine/clanky/zajimavosti/historie-modni-fotografie--60-a-70-leta>

²⁴ Berrington, Kattie. *Patrick Demarchelier biography*. Online 20.1.2012 [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <http://www.vogue.co.uk/article/patrick-demarchelier>

2.2 DĚLENÍ A KATEGORIZACE MÓDNÍ FOTOGRAFIE

Pokud bychom měli módní fotografii klasifikovat, patřila by jistě do kategorie komerční fotografie. Paradoxně má však v sobě mnoho prvků ze zcela opačné kategorie, tedy z umělecké neboli výtvarné fotografie. Výtvarná fotografie je charakterizována jako styl zahrnující širokou škálu záběrů, které byly vytvořeny ke splnění tvůrčí vize umělce. Výtvarná fotografie klade důraz na estetickou hodnotu snímku. Komerční fotografie staví na první místo produkt a jeho dokonalou obrazovou informaci, která má usnadnit rozhodování o eventuálním zakoupení tohoto produktu. Dá se tedy říct, že módní fotografie stojí někde na hranici mezi fotografií uměleckou a komerční.

Módní fotografie se z hlediska účelů dělí do dvou typů podle míry zastoupení komerčních a uměleckých prvků. V praxi se samozřejmě oba tyto typy velice prolínají. Důležitou roli zde hraje zadavatel fotografování, který určuje pravidla, kterými se budou ostatní členové fotografického týmu řídit.

2.2.1 EDITORIAL

Jedná se o takové fotografie, které můžeme vidět v módních či lifestyleových časopisech na čtyřech až deseti stránkách, jež dohromady vytvářejí módní příběh. Účelem takové fotografie je prodat příběh nebo téma, které se často nese celým vydáním časopisu. Toto téma se často týká trendů, sezóny, populární kultury, filmu, umění či literatury.²⁵

Mezi časopisy, které mezi své články umísťují editoria, jsou časopisy, které se věnují přímo módě, a jiné, které se věnují životnímu stylu. Módní časopisy prezentují editoria v eklektickém nadsazeném vzhledu a pózách, kdežto lifestyleové časopisy prezentují ženu nebo muže v uvolněném nositelném stylu.

Editoria se dále dělí na volné a objednané. Volné editoria vytváří všichni účastníci bez přímého nároku na honorář. Účelem je obohacení portfolií jednotlivých účastníků, nebo pozdější prodej snímků. Tyto editoria mívají nejvyšší uměleckou hodnotu.

²⁵ Bhattacharya, Shreya. Exhibit mag. *All about fashion photography*. Online 26.8.2016 [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <http://exhibitmag.com/all-about-fashion-photography/>

Editorialy objednané vznikají na popud redakce časopisu, která oslovuje buďto fotografa nebo uměleckého režiséra a zadává téma. Tyto editorialy jsou více řízené, avšak míra autorské invence je stále velice vysoká.

Objednané editorialy mohou mít vysoký budget a s ním spojené i velké množství členů kreativního týmu. Může sem patřit zmíněný kreativní ředitel, fotograf, asistenti fotografa, osvětlovači, modelky, hairstylisti, stylistky a vizážistky. Není výjimkou cestování do zahraničních lokací či pronajmutí významných objektů. V tomto případě se pořádají testová focení, na kterých se zkouší, zda tým funguje jako celek.

Obrázek 1: Příklad editorialeu²⁶

2.2.2 KATALOGOVÉ FOTOGRAFIE

Jedná se o takové fotografie, které můžeme vidět v e-shopech nebo různých propagačních dokumentech designérů, salonů či módních domů. Účelem fotografie je prodat produkt, ať už je jím oděv či doplněk. Soubor více fotografií tvoří lookbook, který reaguje na trendy v současné módní fotografii, ale zároveň souzní se stylem designéra a má společné prvky s lookbooky předchozích designérských kolekcí.

Oděvy a jejich detaily by měly být jasně a zřetelně zachycené včetně celkové siluety modelu. Jako lokace pro focení je většinou volen fotografický atelier, který díky dostatku zábleskové techniky poskytuje dokonalé svícení a který zbytečně neodpoutává pozornost od produktu. Také sestavení složitého a originálního outfitu může být překážkou a voleny jsou spíše jednoduché kombinace bez doplňků.

²⁶ Marti, Vladimir. Harpers Bazaar. Online. Dostupné z: <https://www.fashiongonerogue.com/editorial/rozsanne-verduin-harpers-bazaar-espanol-vladimir-marti/>

Ani tyto fotografie však nepostrádají určitý příběh, záleží však na designérovi a jeho stylu prezentace, jak moc se bude fotografie blížit komerční fotografii. Prezentace extravagantních designérů je na velmi vysoké umělecké úrovni a fotografie se tak mohou velmi podobat editoriale.

Obrázek 2: Příklad katalogové fotografie²⁷

²⁷ Balvínová, Petra. tIQe lookbook a/w 2017. Online. Dostupné z: <http://www.tiqe.cz/collection/aw-2017/lookbook-aw-2017>

3 PRAKTICKÁ ČÁST

Moje praktická část diplomové práce spočívá v nafocení cyklu fotografií na téma Pomalá móda. Můj cyklus zahrnuje dvě série neboli dvě řady. První série je focena v interiéru, představuje typ katalogové fotografie. Druhá série je focena v exteriéru, představuje typ módního editoriale. V obou případech jsem fotografovala fotoaparátem Nikon D7100 a objektivem Sigma 17-50mm 1:2,8.

3.1 PRVNÍ SÉRIE

První série fotografií byla pojata jako inscenovaná zakázka pro slow fashion designéra, představuje tedy typ katalogové módní fotografie. Všechny prvky při focení byly zvoleny tak, aby byl model dominantou a aby ostatní komponenty působily příjemně, ale neodpoutávaly pozornost od produktu. V některých případech jsem neostříla na modelčin obličej, ale na detail oděvu.

3.1.1 MODELKY

Počáteční a také nejnáročnější část přípravy tkvěla v sestavení slow fashion modelů, které jsem zhotovovala vlastnoručně. Většina textilních materiálů pochází z Marwill secondhandu. Oděvy, které jsem používala jako materiál pro tvorbu, jsou nošené a často i různě znehodnocené. Pro jejich předchozí majitele se staly nechtěným odpadem, kterého se zbavili zřejmě prostřednictvím textilního kontejneru. Dále jsem použila také biobavlnu, bavlnu barevně rostlou a zbytky a odstřížky z vlastní textilní tvorby.

Na fotografiích se tedy objevují outfity s výrobními tendencemi pomalé módy. Model č. 1, tedy bílá prodloužená košile, je model vytvořený z celkem tří pánských košilí. První košile zůstala jako základ modelu a spodní části dalších dvou košilí posloužily jako objemné ozdoby ramen. Model č. 2 se skládá ze sukne z biobavlny a z topu z bavlny přírodně barevně rostlé. U sukne se mi navíc podařilo využít techniku zero waste. Model č. 3 je černý objemný svetr, který byl na výrobu nejnáročnější. Nejprve jsem nashromáždila velké množství odstřížků a zbytků v černé barvě. Tyto zbytky jsem nastříhala na 2 cm široké proužky, které jsem spojila do jednoho dlouhého pruhu a namotala jako klubíčko příze. Z této příze jsem pak svetr upletla. Modelem č. 4 je tmavomodrá košile se zvonovými rukávy, která byla taktéž vytvořena ze tří pánských

košilí. Tentokrát jsou spodní části košil využity na zvonové konce rukávů. Model č. 5 je náhrdelník vyráběný taktéž technikou upcycling. Model číslo 6 je ready-made outfit. Zde tedy používám již nošené oblečení, které jsem modelce oblékla jinak než je běžné. Košile je použita jako sukně, u kožené bundy je levý rukáv oblečený do pravého

Před focením jsem několikrát procházela všechny připravené modely. Hledala jsem jejich nejzajímavější a nejspecifičtější momenty, které se dají podpořit prostřednictvím vhodných póz. Každému outfitu jsem vytvořila složku, ve které jsem nashromáždila několik fotografií zachycujících vhodnou pózu.

3.1.2 VIZÁŽ A LOKACE

Celková vizáž modelky byla velice přirozená. Oči jsou zvýrazněny hnědými očními stíny v několika tónech tak, aby vypadaly opticky větší a také přitažlivě a sexy. Atraktivní look je podpořen jemným zvýrazněním tváří a dotvarováním obočí. Vlasový styling v tomto případě spočívá v jemném natočení konců vlasů a dodání objemu lakem na vlasy.

Jako lokaci jsem zvolila výtvarný atelier katedry výtvarné výchovy. Tento atelier má pro mě velmi příjemnou atmosféru. Velká okna poskytují dostatek přirozeného světla. Pro focení jsem využila dřevěný tříboký paraván, přes který jsem přehodila béžovou látku tak, aby po stranách splývala a na zemi vytvářela drapérii. Jako kulisu jsem také v několika případech použila dřevěné podstavce.

3.1.3 POSTPROCES

Poslední a neméně důležitá součást tohoto focení byl jednoznačně postproces. Styl a účel focení vyžadoval, aby fotografie působily dojmem dokonalosti. Bylo proto zapotřebí odstranit veškeré leckdy přirozené nerovnosti.

První fází je úprava fotografií v nástroji Camera raw, která je součástí programu Adobe Photoshop. Jelikož jsem fotografie pořizovala ve formátu RAW, camera raw zpracovávala informace nejvyšší kvality a poskytla mi tak skvělé funkce za zachování plného rozlišení. Camera raw umožňuje úpravu teploty, odstínu, expozice, kontrastu, světla, stínů, zřetelnosti, oparu, sytosti, ostroty, šumu, tónování a kalibrace. V tomto případě jsem u fotografií snižovala teplotu, zvyšovala expozici, zesvětlovala stíny a lehce zvyšovala kontrast.

Ve druhé fázi měním tvary a objemy, které jsou potřeba upravit. Pro tyto úpravy používám filtr zkapalnění a také transformaci. Transformace mi pomáhá vyrovnat křivé povrchy, prodloužit modelce nohy, či natáhnout nedostačující pozadí. Zkapalněním upravuji tvar účesu a také rediguji tělesné tvary. Obrázek 3 ukazuje kombinaci transformace a zkapalnění.

Obrázek 3: Transformace a zkapalnění

Třetí fáze byla odstranění nerovností a nečistot z pozadí, modelky i modelu. Pro tyto úpravy jsem volila nástroj retušovací štětec a záplata. V případě pozadí to byly většinou fleky na podlaze či na zdi a nepěkné sklady drapérie. Na modelce jsem retušovala nerovnosti pleti a trčící vlásky. Model jsem pomocí retušování více vyžehlila.

Nástroj záplata pracuje s většími plochami pro retušování, někdy však je potřeba provést záplatu "ručně". Tedy zkopírovat bezproblémovou oblast, přesunout ji na problémové místo a změkčit přechody nástrojem guma s nastavením nízké tvrdosti. Ruční záplatu používám především u vlasů, a to ať už chybí nebo přebývají (viz obr. 4).

Obrázek 4: Úprava vlasů

V případě, že retušovací nástroje nepostačovaly, provedla jsem také frekvenční separaci. Frekvenční separace je postup, při kterém se odděluje barva obrazu od textury obrazu. Toto oddělení umožňuje pracovat s barvou za zachování textury. Pomocí štětce s nastavením velmi nízkého protékání může retušér odstranit zarudlost pleti, eliminovat tmavé kruhy pod očima, žehlit oděvy, maskovat prosvítající spodní prádlo či více barevně sjednotit pozadí. Na obrázku 5 vidíte ukázkou frekvenční separace, která byla prováděna s cílem sjednocení pleti

Obrázek 5: Sjednocení pleti

Poslední fází je práce s nástroji zesvětlení a ztmavení, jež používám pro dosažení větší plasticity a zvýraznění některých částí. U fotografií modelu č. 4 jsem také pomocí nástroje vyvážení barev přidala na intenzitě modré barvy, na fotografii před úpravou vypadala košile jako šedo černá, ačkoliv je ve skutečnosti modrá. Na obrázku 6 můžete vidět kompletní proměnu fotografií.

Obrázek 6: Kompletní úprava fotografie

3.1.4 SKICOVNÍ MATERIÁL

Obrázek 7: Skicovní materiál - outfity 1-4

Obrázek 8: Skicovní materiál - outfity 5 a 6

3.1.5 VYBRANÉ FOTOGRAFIE

Obrázek 9: Vybrané fotografie série 1

Obrázek 10: Vybrané fotografie série 1

3.2 DRUHÁ SÉRIE

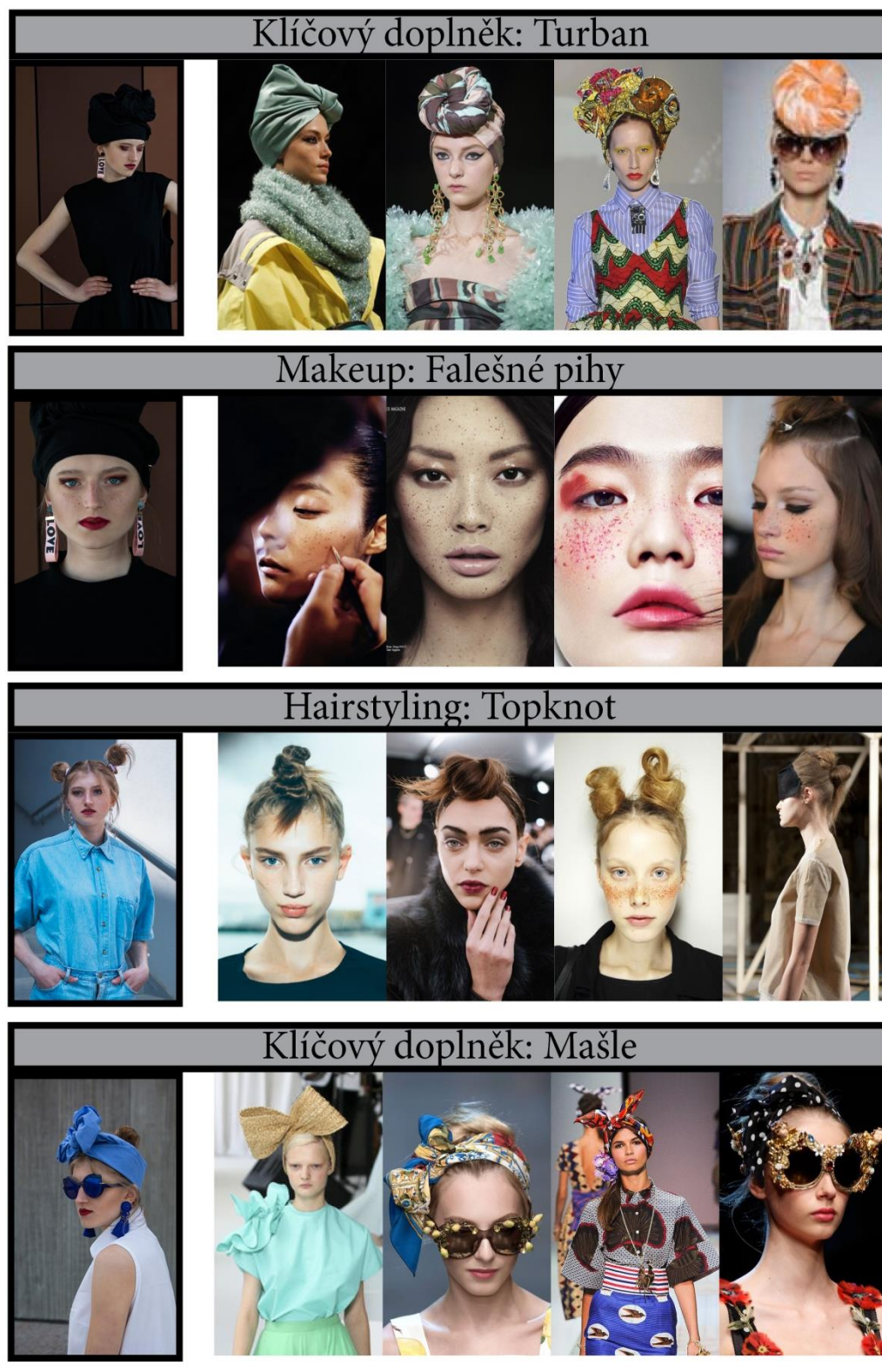
Druhá série fotografií byla pojata jako módní editorial do lifestylového magazínu. Na rozdíl od katalogové fotografie má editorial větší umělecký potenciál. Fotograf není tolik vázán přesným zachycením oděvu jako produktu a důraz je kladen spíše na zachycení celkového dojmu a nálady.

Pro toto focení jsem vybrala modelku s velmi výraznými a vcelku netradičními rysy. Její vzhled jsem ještě podpořila výrazným trendy make-upem. Líčení se obešlo bez krycího make-upu. Na pleť byl nanesen pouze denní zmatňující krém, který ponechal odhalené pihy na tvářích, které jsem ještě lehce doplnila umělými pihami. Oči byly nalíčeny fialovým a červeným očním stínem. Celkový mladistvý a nedbale elegantní vzhled jsem doplnila dvěma rozvernými drdůlky.

3.2.1 TRENDY

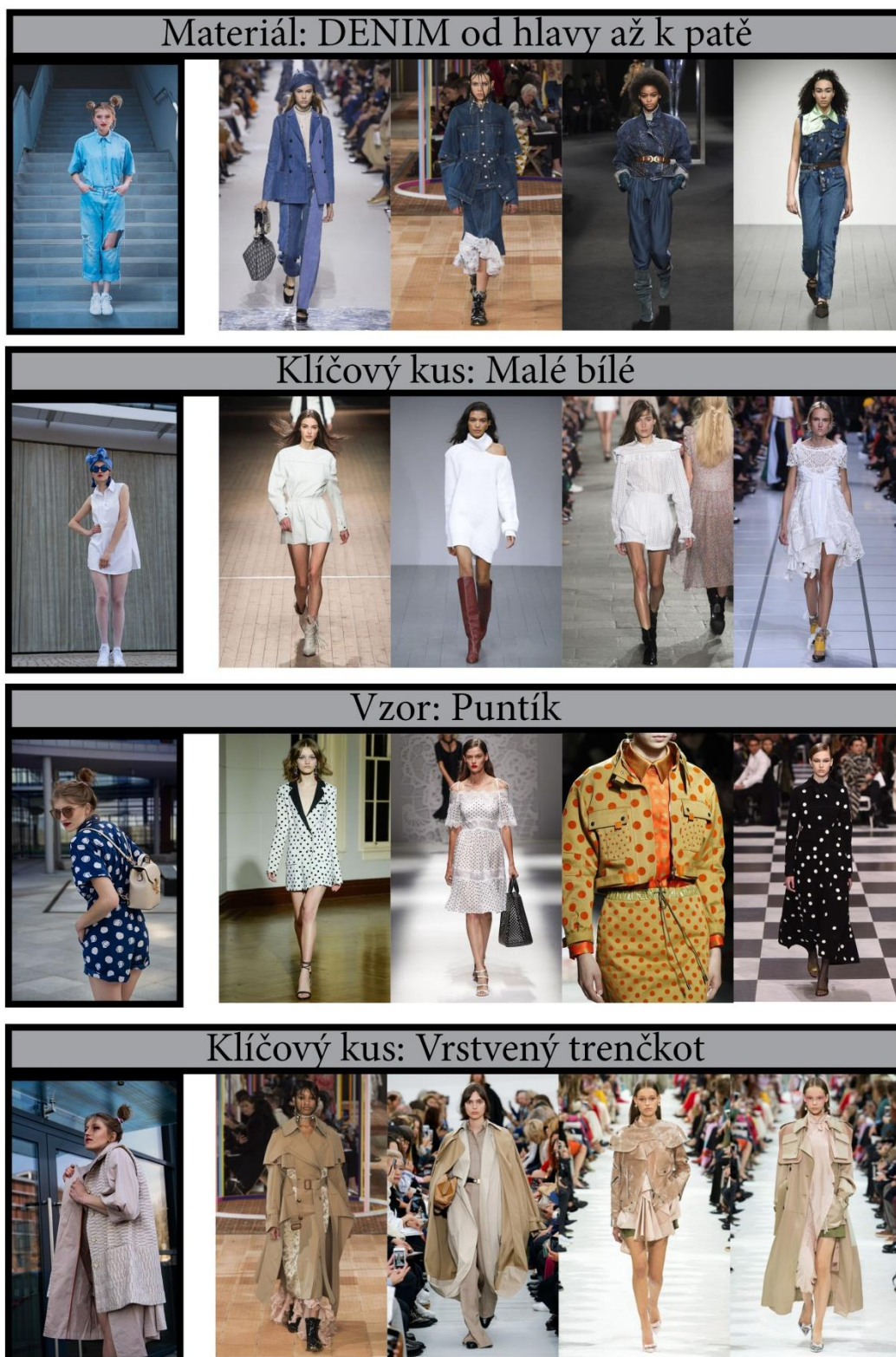
Outfity byly sestaveny podle módních trendů několika posledních sezón. Trendy jsem názorně popsala a zobrazila v trendové mapě, která byla součástí mé přípravy na focení. Jako styl jsem zvolila v mladistvý casual s důrazem na hravé detaily. Tvorbě outfitů jsem věnovala značnou pozornost. Na rozdíl od předchozího focení zde není důraz na jednotlivé modely, ale na netradiční kombinace a osobité doplňky.

Všechny oděvy této série pocházejí z výprodejů v Marwil secondhandu v ceně 10 korun za každý kus, což je zcela v protikladu proti jiným editorialům, které často zobrazují oděvy za desítky tisíc korun. V nakupování v secondhandech vidí pomalá móda velký potenciál. Cílem tohoto editoria je ukázat, jaké poklady se dají najít v secondhandech a že styl není v žádném případě otázkou peněz. Záměrně jsem zdůraznila, že outfity odpovídají trendům. Trendy se totiž opakují stále dokola, takže pro mě nemusíme chodit do nákupního centra, ale najdeme je u babičky ve skříni nebo právě v „sekáčích“.

Obrázek 11: Trendová mapa A²⁸

²⁸ Vogue. Shows. Online. [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <http://www.vogue.co.uk/shows>

Obrázek 12: Trendová mapa B²⁹

Focení probíhalo v areálu kampusu Západočeské univerzity v Plzni. Pro každý jednotlivý outfit jsem volila jinou lokaci. Moje volba byla ovlivněna především barevným

²⁹ Vogue. Shows. Online. [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <http://www.vogue.co.uk/shows>

laděním a také stylem outfitů. Ve fotografiích využívám různé architektonické prvky budov, které jsou vlivem hloubky ostrosti mírně rozostřené, ale neslévají se úplně a přidávají tak fotografiím určitou další texturu.

3.2.2 INSPIRACE

Mezi moje největší inspirační zdroje patří práce mého oblíbeného fotografa Matúše Totha. Matúš je absolventem pražské FAMU a patří mezi nejvýznamnější fotografy současné české a slovenské módní scény. Fotí pro časopisy jako je ELLE, Dolce Vita, Harpers Bazaar či Top Fashion. Za poměrně krátkou dobu si vytvořil specifický styl, charakteristický ostrými kontrasty, barevnými experimenty a netradičními scénami.³⁰

V tomto případě jsem se neinspirovala konkrétními fotografiemi, ale spíše způsobem Matúšovi práce s prostorem, světlem a kompozicí. Bylo pro mě velice důležité zanechat ve fotografiích vlastní rukopis.

3.2.3 POSTPROCES

Postproces je u těchto fotografií o mnoho jemnější než u předchozí série. Některé nedokonalosti, jako například divoký účes nebo pihovatá pleť, dodávají fotografiím živelnost a šmrnc, proto je potřeba je na fotografii ponechat.

Postupovala jsem podle stejných fází jako v předchozím případě, avšak rozdíly nejsou tak markantní. Nejdůležitější byla práce s nastavením parametrů v programu camera raw. Jednu fotografii z každého modelu jsem vždy upravila v několika barevných variantách a následně jsem z těchto variant vybírala tu nejvhodnější viz obr 13.

Obrázek 13: Varianty barevných úprav

³⁰ Hofbauer, Jiří. Menstyle. #CzechFashionElite: Matúš Tóth. Online 1.10.2015. [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <http://www.menstyle.cz/czechfashionelite-matus-toth.html>

3.2.4 SKICOVNÍ MATERIÁL

Obrázek 14: Skicovní materiál outfitu 1 - 3

Obrázek 15: Skicovní materiál outfitu 4 – 6

3.2.5 VYBRANÉ FOTOGRAFIE

Obrázek 16: Vybrané fotografie série 2

Obrázek 17: Vybrané fotografie série 2

Obrázek 18: Vybrané fotografie série 2

4 PEDAGOGICKÁ ČÁST

4.1 VYUČOVACÍ JEDNOTKA NA TÉMA TEXTILNÍ UPCYCLING

4.1.1 PŘÍPRAVA VYUČOVACÍ JEDNOTKY

škola: Gymnázium Luďka Pika, Plzeň

cílová skupina: kvinta počet žáků: 15

předmět: výtvarná výchova

námět: upcyklované textilní náhrdelníky

průřezové téma: enviromentální výchova

časová dotace: 4x45 minut

Klíčová slova:

- upcylace, udržitelná móda
- textile art, Sheila Hicks
- design módních doplňků, navrhování šperku
- prostorová tvorba

Pomůcky:

- staré vyřazené oblečení (trička, topy, košile, džíny, ...)
- jehla, nitě, bavlnky, vata, tužka, nůžky, lepidlo

Konkrétní cíl hodiny, žák dokáže:

- pracovat s textilem kreativním způsobem, považovat textil za jeden z materiálů vhodných pro umělecké vyjádření
- využít techniku upcylace s jejími výhodami i omezeními.
- diskutovat o zvolené technice, způsobu práce, inspiraci a výsledku své práce.

Vzdělávací cíle

- žák nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů (*žák volí vhodnou kombinaci materiálů, tvarů a barev pro uskutečnění zamýšleného náhrdelníku*)
- žák samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní

tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění (*žák experimentuje s materiálem v reakci na současný textile art a Sheilu Hicks*)

- žák rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci (*žák při závěrečné reflexi popisuje vliv inspirace na své dílo*)

Fáze výtvarného úkolu

- Motivace žáků: prezentace tvorby Sheily Hicks, zhlédnutí krátkého videa Sheily Hicks (<https://www.youtube.com/watch?v=8yk5bxjzLGw>), výklad se zaměřením na její způsob práce, zdůraznění upcyclingu jako metody, která se využívá nejen pro jeho environmentální hledisko ale též z hlediska široké škály využitelnosti

- Realizační fáze: zadání výtvarné práce (Pomocí použitých textilií a kovových komponentů vytvořte monumentální, avšak funkční náhrdelník. Inspirujte se tvorbou Sheily Hicks- tím jak z detailů vytváří struktury, jak pracuje s barvami až doslova vibrují. Pokuste se tak jako ona zobrazit ve svém díle energii a velkolepost.)

- Hodnocení: slovní hodnocení + sebehodnocení žáků

- Kritéria hodnocení:

- vznik funkčního náhrdelníku (něco, co lze nasadit na krk)
- zvládnutí použité techniky výroby
- odkaz k Sheile Hicks viditelný v díle
- analýza vlastního díla z hlediska inspiračního, dovednostního a technického vyjádřená v reflexi

4.1.2 MYŠLENKOVÁ MAPA

Obrázek 19: Myšlenková mapa pro vyuč. jednotku upcyklované textilní náhrdelníky

4.1.3 REFLEKTIVNÍ BILANCE A OTEVŘENÉ KÓDOVÁNÍ

<p>Na začátku hodiny se třídě představím jako studentka pedagogické fakulty a zároveň jako umělkyně a módní tvůrce. Se žáky se vidím poprvé. Mým cílem je žákům ukázat své zapálení pro obor, kterému se budeme věnovat a navodit tím u žáků motivaci atmosféru (co baví mě, by mohlo bavit i je). Žáci také mohou lépe propojit tvorbu z výtvarky přímo s budoucím povoláním jako s něčím, co má reálný smysl. K tomuto kroku a smýšlení mě vedl názor, že právě toto u výtvarné výchovy mě vedoucí praxe i na jiných školách.</p>	<p>Představení se = úvodník</p> <p>Nelly Horinková 30.05.2018 20:28</p>
<p>Všechny žáky poprosím, aby si vytvořili cedulku se svým jménem a jeden po druhém se mi představili křestním jménem a řekli mi, co je ve výtvarce baví nejvíce. Víím, že žáky budu v průběhu hodiny oslovovat a je mnohem lepší oslovovat jménem.</p>	<p>Vytvořte si cedulku = úvodník</p> <p>Nelly Horinková 30.05.2018 20:24</p>
<p>Následuje úvod k úkolu „Na začátku hodiny vám pustím krátké video, které vám představí část tvorby Sheily Hicks. Sheila Hicks je umělkyně, která pracuje především s textilem. Video je anglicky, takže mu nejspíš nebude rozumět, mě ale nejde o to co uslyšíte, ale co uvidíte. Dívejte se pozorně, pak si o tom trochu popovídáme.“ Záměrně upozorňuji, že video budou muset žáci nějakým způsobem reagovat, chci tak upoutat jejich pozornost. Tentokrát jsem místo běžných obrázků ukázala tvorbu umělce na videu. Myslím si, že tvorba Sheily je mnohem lépe zaznamenaná na videu, než na obrázku.</p>	<p>Dívejte se pozorně = motivace</p> <p>Nelly Horinková 30.05.2018 20:18</p>
<p>Po přehrání videa zobrazím na obrazovku jedno dílo. „Jak na vás tato výstava Sheily hick zapůsobila?“ Všichni mlčí, nikdo neví jak odpovědět. Touto otázkou jsem zkusila, jak je třída naučená vyjadřovat se vlastním názorem na umělecká díla. Podle mého očekávání je na ně tato otázka příliš náročná, přejdu tedy k tomu, aby mi to co viděli popsali pomocí přívlastků.</p>	<p>Popište, co jste viděli = motivace</p> <p>Nelly Horinková 30.05.2018 20:25</p>
<p>Žák 1: „Velký“ já: „ano určitě, nejsme úplně zvyklí na díla v tomto měřítku, já bych řekla nejen velký ale i monumentální“ žák 2: „barevný“ já: „to zní banálně, barevný že jo, ale je to celkem důležité, Sheila Hick tvořila v jednom období spíše černobíle, pak ale cestovala po světě, především se zajímala o etnické kultury, barvy které používá jsou pak takové velmi živé a energické“ žák 3: „měkký“ (reaguje zřejmě na záběr, kdy Sheila mačká kousek, který vypadá jako polštářek) já: „super a to je asi největší rozdíl mezi tím, co si představíme pod sochařinou, to co sme tady viděli je úplně jiné sochařství kvůli materiálu, který umělkyně používá“</p>	<p>Spojovací článek mezi umělcem a technikou = motivace</p> <p>Nelly Horinková 30.05.2018 22:10</p>
<p>Více se moc žákům mluvit nechce a trvá dlouho, než ze sebe něco vypudí, přiblížím se tomu, čeho se bude týkat dnešní úkol. „Sheila kromě toho, že se zajímá o etnické umění se zajímá také o ekologii. Jak možná víte, spotřeba textilií na celém světě stoupá. Čím víc se textil, tedy hlavně oblečení nakupuje, tím víc se ho také vhadzuje. A to není dobře protože když to takhle půjde dál za chvíli nebudeme mít ani z čeho vyrábět, ani kam vyhadzovat. Já vám teď položím pár otázek a každý mi na ně zkuste odpovědět i když to bude jenom odhad, jenom takový tip...“</p>	<p>Představení problematiky upcycling = motivace</p> <p>Nelly Horinková 30.05.2018 22:10</p>
<p>Já: „Kolik si myslíte, že se spotřebuje vody na výrobu jednoho bavlněného trička? (žáci mlčí, dívají se po sobě) a prozradím, že je to hodně...“ žák: Já: „Kolik si myslíte, že dostane švadlena v čínské továrně za celou dvanáctihodinovou směnu?“ žák: to bude hrozně málo.. dvanáct hodin, no když je to třeba deset korun na hodinu... takže třeba stopade?</p>	<p>Představení techniky upcycling = motivace</p> <p>Nelly Horinková 30.05.2018 22:08</p>
<p>Já: je to něco okolou dvou dolarů, tedy asi 50 korun (žáci: údiv) teď si představte že tady vám někdo na brigádě nabídne 50 na hodinu... to si pokleпáte na čelo jestli je normální. Za stejný peníze si tam ale koupíte mnohem víc, ale můžete si podle toho odůvodnit, proč stojí tričko od českého výrobce jiné peníze než od asijského výrobce. „Tímhle co sme tady teď probírali jsem chtěla naznačit, kolik zdrojů a lidské energie je v každém kusu oblečení a my se snažíme aby se nestalo odpadem a to jde udělat mnoha způsoby. Jeden z nich</p>	<p>Představení techniky upcycling = motivace</p> <p>Nelly Horinková 30.05.2018 22:08</p>

Obrázek 20: Otevřené kódování

<p>je technika upcykling, kterou budeme dneska taky dělat. Při technice upcyklingu znovu používáte už použitý materiál a vyrábíte z něj nový výrobek. I když vaše mamka rozstříhá staré tričko a použije je jako hadr na úklid, už to je upcykling. My budeme dneska techniku upcyklace také používat. Pomocí použitých textilií a kovových komponentů vytvořte monumentální avšak funkční náhrdelník. Inspirujte se tvorbou Shelly Hicks- tím jak z detailů vytvoří strukturu, jak pracuje s barvami až doslova vibrují. Pokuste se tak jako ona zobrazit ve svém díle energii a velkolepost.</p>	<p>Vytvořte= zadání Nelly Horinková 30.05.2018 22:07</p>
<p>Vyzvu žáky, aby si připravili pomůcky a aby na začátku převším přemýšleli o materiálu. „Když dělám textilní tvorbu já, nejčastěji se nechám inspirovat právě materiálem. Ještě před tím, než začnu navrhovat si ho prohlížím a přemýšlím o tom, co všechno se s ním dá dělat. Látka se dá stříhat, trhat, třepit, pomalovat, sešívát, svazovat, motat nebo taky vyšívat. Než začnete tvořit, nějakou dobu si jen tak zkoušejte co se dá s košilí, tričkem nebo látkou co máte dělat. Můžete si taky udělat návrh a klidně začít s tvorbou až přistě.“</p>	<p>Připravte si= zadání Nelly Horinková 30.05.2018 20:20</p>
<p>Následně nechávám žákům nějakou dobu na to, aby s materiálem experimentovali. Celou práci ale sleduji a jakmile se vyskytne něco zajímavého upozomím na to všechny žáky. K mému velmi příjemnému překvapení se do práce s chutí pouští i většina kluků, z čehož sem měla asi největší strach. Když se řekne šití a náhrdelníky všechny okamžitě napadne, že je to holičí záležitost. Měla jsem dokonce i připraven argumenty, kdyby na to někdo chtěl poukázat ale to se vůbec nestalo.</p>	<p>Přemýšlejte o materiálu= zadání Nelly Horinková 30.05.2018 20:20</p>
<p>Po nějaké době se snažím eperimentování plyně přesunout k tvorbě samotné. Několik žáků si dokonce na papír tužkou zakreslí návrh jejich náhrdelníku. Nápadů i použitě techniky jsou rozmanité. Netrvá ale dloho a první dvouhodinovka končí. S každým žákem si ujasním, jak bude jeho tvorba pokračovat, co bude dál potřebovat a podobně. „Po dnešku už byste měli vědět, co budete přistě dělat, takže máte možnost přinést si pomůcky které pro další tvorbu budete potřebovat. Dneska vám děkuji, prosím uklidte po sobě odstřížky. Přistě naschledanou.“</p>	<p>Nechte se inspirovat =zadání Nelly Horinková 30.05.2018 20:21</p>
<p>Další hodinu plynule navazujeme na práci z předešlého týdne. Všichni žáci si přinesli odpovídající pomůcky a někteří dokonce pracovali na svém náhrdelníku i doma. Většinu času tohoto dvouhodinového bloku tráví žáci usilovnou manuální prací na svých náhrdelnicích. V pravidelných intervalech procházím třídou, zastavuji se u každého žáka a snažím se jejich prvotní nápady rozšiřovat, nabízet jim celou škálu řešení a další postupy.</p>	<p>Experimentujte= zadání Nelly Horinková 30.05.2018 20:21</p>
<p>Petr se rozhodl udělat náhrdelník, který byl spíše zdobeným motýlkem. Na svůj motýlek použil límeček a manžety staré košile. Zvolená technika šití byla velice náročná kvůli tuhosti a mnohovrstvosti materiálu. Motýlek nakonec dozdobil drobnými knoflíky.</p>	<p>Podívejte se = zadání Nelly Horinková 30.05.2018 20:29</p>
<p>Alenka na rozdíl od ostatních žáků začala navrhováním náhrdelníku. Návrh si žádal velice náročné technické řešení: nejdříve rozstříhala dvě stará trička, které obvazovala silnější niti tak dlouho, než vznikl tuhý základ v podobě hadice o průměru asi 2 cm. Tuto hadici obalila džínovinou ze starých džínů a sešila. Následně ze staré košile vystříhala proužky.</p>	<p>To už by mohla být jedna ze správných cest= konzultace Nelly Horinková 30.05.2018 20:41</p>
<p>Pája stříhala na kousky různé barvy starých košilí. Kousky byly dlouhé 5 cm a široké 0,5 cm. Když měla kousků pořádnou kopečku začala je k sobě svazovat podobnou technikou jako když se plete věneček z pampeliček. Vzniklo tak boa s třásněmi.</p>	<p>Ujasněte si= zadání, upřesnění Nelly Horinková 30.05.2018 20:42</p>
<p>Při několika svých hodinách na praxi na gymnáziu jsem zjistila, jak moc se důležitý prekoncept a jak moc je na něm důležité stavět. Často jsem se setkávala s tím, že moje navržená hodina je pro žáky o něco náročnější než by měla být. Na příklad u módní ilustrace žáci neměli dostatečné zkušenosti s koláží, proto ji v tomto tématu ve více jak polovině případů nedokázali vystihnout. Toto se ale při této hodině nestalo. Nedostatek zkušenosti se šitím a textilní tvorbou byl spíše přínosem a znamenal oživení a přinesl zájem o novou činnost která se diametrálně liší od kresby či malby která je společně s grafikou na této škole upřednostňovaná.</p>	<p>Přineste si pomůcky= zadání Nelly Horinková 30.05.2018 20:42</p>
<p>Na konci celé hodiny jsem měla pocit že jsem opravdu borec a jak mi to učení skvěle jde, takže samozřejmě musela přijít studená sprcha ve formě závěrečné reflexe. Tady se ale trochu zbavuji zodpovědnosti. Na tom, aby se žáci nestyděli vyjadřovat se o své tvorbě před spolužáky,</p>	<p>Vylepšení, rozšíření= konzultace Nelly Horinková 30.05.2018 20:43</p>
	<p>Nabídka řešení a postupů= konzultace Nelly Horinková 30.05.2018 22:30</p>

Obrázek 21: Otevřené kódování

aby volili správná slova a považovali to za přínosné, se musí pracovat delší dobu.

Každého žáka jsem vyzvala, aby předstoupil před třídu a svoje dílo představil. Nabídl jsem že můžou mluvit o tom, jaký byl jejich zdrojový materiál- jestli tričko, košile nebo něco jiného- jak postupovali, jakou techniku použili, jak se v jejich práci promítla inspirace Sheilou Hicks, jak se jim pracovalo, jestli by něco změnili, kdyby to dělali ještě jednou a co se jim nejvíc povedlo. Okamžitě se ozvala nevole a protesty: „Ježíš, já nechci, já ani nevím co bych tam říkala!“ Nikdo nechce jít na řadu, žáci se stydí mluvit a když mluví, znějí zmučněně a odmítavě. Přihlízející spolužáci se buď pošklebují nebo nedávají pozor. Jen párkrát zazní opravdu celá věta. Každého dalšího žáka musím doslova vytahovat z lavice i podle mého názoru skvělé náhrdelníky, ve kterých jasně vidím odkazy Scheily Hicks jsou odprezentovány velmi ledabyle.

Jako prvního jsem vyvolala Petra, který se mi po celé vyučování zdál jako leader skupiny, velice výřečný a navíc i jeho práce dopadla více než dobře. Ale i Petr ze sebe vykoktal jen pár slov. Zkousím to s Alenkou která byla ceou dobu velice tichá ale cítím že díky její pilnosti se bude snažit pár vět ze sebe dostat. „Já jsem nedřív vyrobila z trička takovej tuhej kus, ten sem omotávala tlustou nití a pak sem to posílala a pak pomalovala. Nejvíce mě asi bavilo to navrhování a to pomalování, ale celý to bylo dobrý.“

Některé reflexe jsou spíše sabotáže, ale snažím se situaci nijak nedramatizovat, promítnutí inspirace Sheilou Hicks je úplně fiasko. Ačkoliv já v dílech odkazy na její práci spatřuji, žáci to nevidí nebo neumí popsat a já je k tomu už ani více nemutím. Bojím se že bych dosáhla jen většího odporu k celému zakončení hodiny.

„Na závěr bych vám všem chtěla poděkovat za to že jste na náhrdelnicích odvedli tak úžasnou práci, každý z nich je velmi osobitý, žádný není stejný, dokonce bych řekla, že ani na žádném není použita úplně stejná technika, na tom je vidět že ste neopisovali od sousedů ale snažili ste vymyslet něco vlastního od návrh až po technologii a to je to nejtěžší. Kdybych se s vámi mohla setkat ještě další hodinu, pracovala bych s vámi na vystupování před ostatními, protože to je velmi důležité a byla to dnes vaše slabší stránka. Na druhou stranu jsem zjistila jak obstojně si vedete při textilní tvorbě, určitě se tomu věnujte i doma.“

Na závěr bych tedy poznamenala, že v hodině byly naplněné celkem tři ze čtyř stanovených cílů, což považuji spíše za úspěch než neúspěch. V případě, že bych u třídy jako pedagog působila déle, snažila bych se na reflexích zapracovat. Myslím si, že neúspěch reflexe byl způsoben především stydlivostí žáků a částečně také nedostatečnou zkušeností s reflexemi.

Mluve o ...= hodnocení reflexe
Nelly Horinková
30.05.2018 20:44

Ocenění osobitosti a pile= hodnocení, motivace
Nelly Horinková
30.05.2018 21:20

Je nutné pracovat na komunikaci= hodnocení
Nelly Horinková
30.05.2018 21:20

Věnujte se tvorbě ve volném čase= hodnocení, motivace
Nelly Horinková
30.05.2018 21:21

Obrázek 22: Otevřené kódování

4.1.4 CÍL VÝZKUMU A VÝZKUMNÁ OTÁZKA

Hlavním cílem mého zkoumání je působení komunikace mezi učitelem a žákem. Konkrétně se zaměřím na to, jak učitelova komunikace ovlivňuje žákovskou tvorbu.

Toto téma výzkumu jsem si vybrala v reakci na svou praxi v Západočeské galerii, kde jsem měla možnost učit tři stejné vyučovací jednotky. Měla jsem tak možnost pozorovat, jak tyto stejné jednotky nejsou stejné v návaznosti na mou komunikaci směrem k žákům.

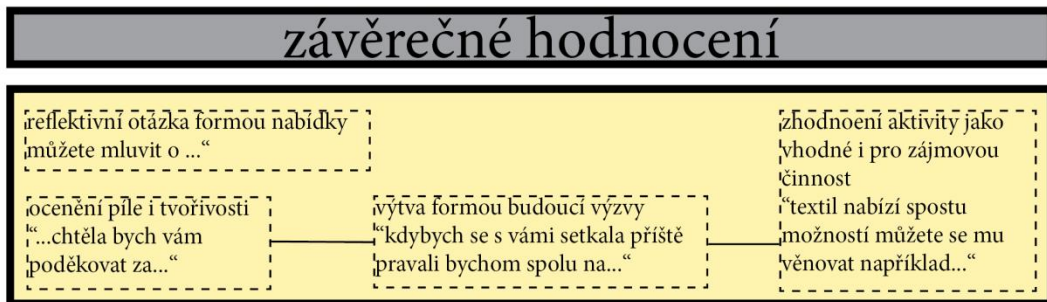
Jelikož nemám nahrávku, která by přesně dokumentovala slovo od slova, musím se zaměřit nikoliv na formulace, ale na to, které komunikační složky ovlivnily žákovskou tvorbu.

Hlavní otázka: Jaké složky verbální komunikace učitele ovlivnily žákovskou tvorbu?

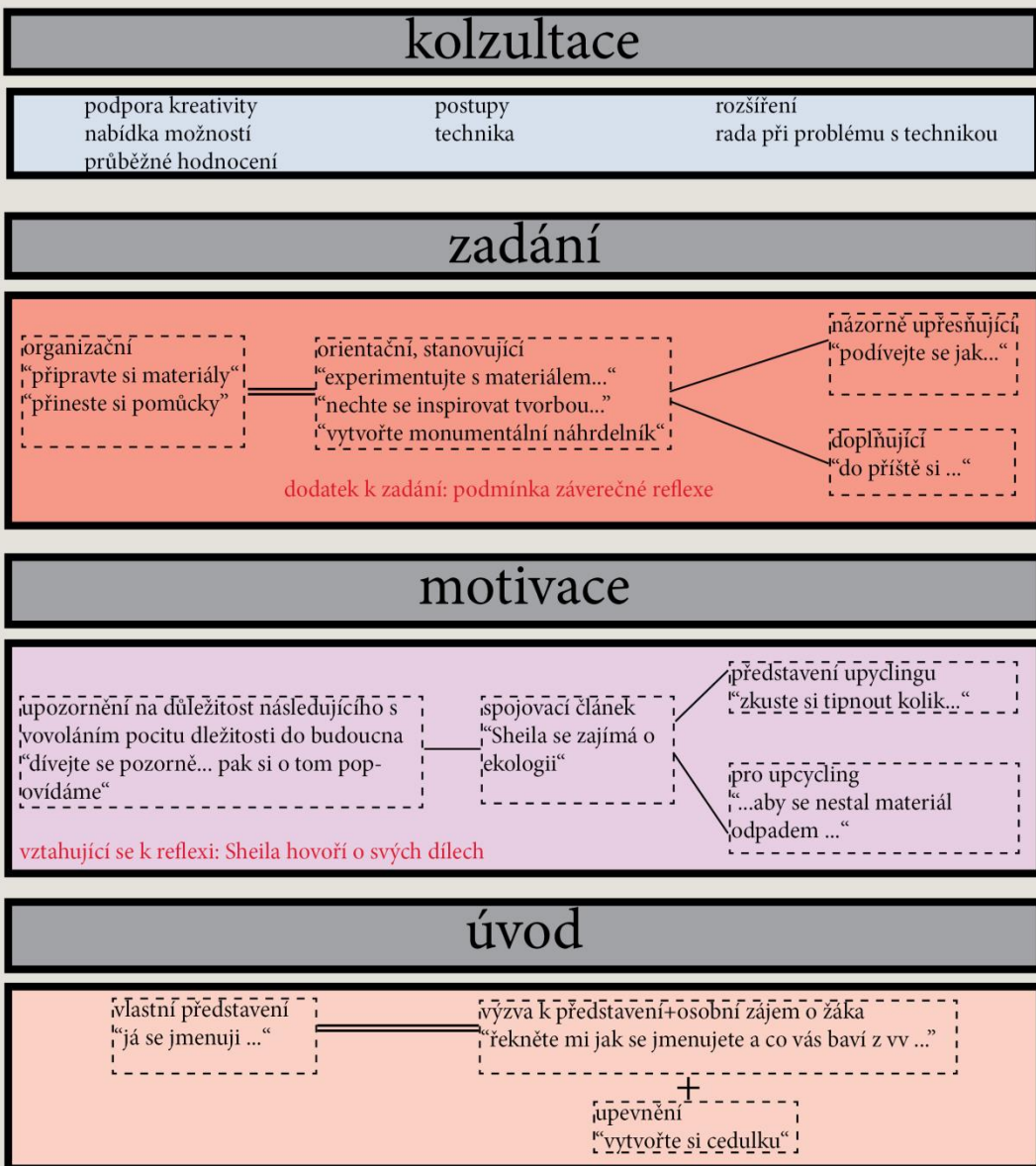
Dílčí otázka: Jaké pokyny při výuce učitel zadal?

4.1.5 RELAČNÍ MAPA

NEPŘÍMÝ VLIV

PŘÍMÝ VLIV

Obrázek 23: Relační mapa

4.1.6 BILANČNÍ ZÁVĚR

Z výše uvedeného vyplývá, že komunikační složky, kterými ovlivňujeme tvorbu, můžeme dělit na dva typy, a to přímé a nepřímé. Na probíhající hodinu tedy mohou mít vliv i v minulosti proběhlé komunikace a komunikace probíhající hodiny mohou mít vliv na následující výukové hodiny.

Mezi složky, které tvorbu ovlivňují, patří úvodník, motivace, zadání, konzultace a hodnocení. Tyto složky se mohou lišit podle vyučovacího stylu učitele. U některých učitelů může být absence složky „konzultace“, která je pro můj styl výuky naprosto klíčová a která je také z mého pohledu nejvíce ovlivňující.

Ve složce „úvodník“ proběhla komunikace formou přivítání a představení. Objevily se zde dvě fáze- tedy moje představení jako představení pedagoga a umělce a představení žáků jako osobností a tvůrců (*Všechny žáky poprosím, aby si vytvořili cedulku se svým jménem a jeden po druhém se mi představili křestním jménem a řekli mi, co je ve výtvarce baví nejvíce*). Tato složka se projevila v příznivé a přátelské atmosféře, která ve třídě panovala.

Ve složce „motivace“ považuji za velmi dobře zvolené upozornění na důležitost následujícího děje s vyvoláním pocitu důležitosti do budoucna (*Dívejte se pozorně, pak si o tom trochu popovídáme*). Tento pokyn ovlivnil pozornost žáků a jejich zaujetí při sledování videa. Žáci si byli vědomi, že nepozornost by se mohla později ukázat.

Jako významnou položku ze složky „zadání“ bych zdůraznila zájem o experimentování a práci s materiálem. (*Když dělám textilní tvorbu já, nejčastěji se nechám inspirovat právě materiálem. Ještě před tím, než začnu navrhovat, si ho prohlížím a přemýšlím o tom, co všechno se s ním dá dělat. Látka se dá stříhat, trhat, třepit, pomalovat, sešívát, svazovat, motat nebo taky vyšívát. Než začnete tvořit, nějakou dobu si jen tak zkoušejte, co se dá s košilí, tričkem nebo látkou co máte dělat. Můžete si taky udělat návrh a klidně začít s tvorbou až příště*). Reakcí na toto sdělení bylo to, že žáci po zbytek hodiny sbírali inspiraci formou poznávání charakteru materiálu. To se dále provinilo v různorodosti technik a jejich použití.

Jak jsem již zmínila výše, složku hodnocení klasifikuji jako složku s nepřímým vlivem, protože neovlivňuje výsledek ani průběh této hodiny, může ale buď příznivě nebo

negativně ovlivnit průběh následující hodiny či vztah k textilní upcyklaci zvláště vzhledem k tomu, že se jedná o první zkušenost s touto technikou. Hodnocení jsem proto podle běžné psychodidaktické techniky rozdělila na tři stupně. Za první na pochvalu se zaměřením na nejpovedenější momenty, jimiž zde byla jednoznačně kreativita a zvládnutí techniky (*...Bych vám všem chtěla poděkovat za to že jste na náhrdelnicích odvedli tak úžasnou práci, každý z nich je velmi osobitý, žádný není stejný, dokonce bych řekla, že ani na žádném není použita úplně stejná technika, na tom je vidět že jste neopisovali od sousedů, ale snažili jste se vymyslet něco vlastního od návrhu až po technologii a to je to nejtěžší...*). Za druhé na kritiku, tedy označení slabších stránek ve smyslu nikoliv jmenovat zápory, ale navrhnout, co by bylo dobré zlepšit, na čem zapracovat (*... Kdybych se s vámi mohla setkat ještě další hodinu, pracovala bych s vámi na vystupování před ostatními, protože to je velmi důležité a byla to dnes vaše slabší stránka...*) A za třetí jsem se vrátila k pochvale s dodatkem, že tato činnost se nemusí týkat pouze školy, ale i volného času (*...Jsem zjistila, jak obstojně si vedete při textilní tvorbě, určitě se tomu věnujte i doma...*).

Výše jsem uvedla, co se v analýze objevilo a bylo to tedy správně použité, nyní se zaměřím na problematiku z opačné strany, tedy na to, co se neudálo či nepovedlo, což byla jednoznačně reflexe. Z analýzy vyplývá, že na téma reflexe bylo komunikováno pouze ve chvíli, kdy měla reflexe probíhat a také v závěrečném hodnocení. V úvodníku jsem se snažila žáky rozmluvit, ale upozornění na reflexi by se dalo velmi vhodně zařadit i do části „motivace“ a „zadání“.

Konkrétně v motivaci by bylo vhodné upozornit, že Sheila ve videu sama reflektuje, jak pracovala, čím se inspirovala a co její dílo znamená. Žáci toto nejspíše vůbec nezaznamenali, při zdůraznění tohoto jevu by se mohli žáci snažit o nápodobu, která by byla snazší.

Dále i při zadání jsem se měla o reflexi zmínit a představit ji spíše jako závěrečné popovídání a sdělení si dojmů a zkušeností. Tato místa jsem v tabulce označila červeným textem.

4.1.7 FOTOGRAFIE Z PRŮBĚHU HODINY

Obrázek 24: Fotografie z průběhu hodiny

4.2 VYUČOVACÍ JEDNOTKA NA TÉMA MÓDNÍ FOTOGRAFIE

škola: Gymnázium Luďka Pika, Plzeň

cílová skupina: kvinta počet žáků: 15

předmět: výtvarná výchova

námět: módní fotografie

časová dotace: 4x45 minut

Klíčová slova:

- fotografie, šperk, portrét
- světlo, umístění, pozadí
- módní fotografie, produktová fotografie

Pomůcky:

- mobilní telefon nebo tablet s fotoaparátem
- upcyklovaný náhrdelník
- PC s programem adobe photoshop

Konkrétní cíl hodiny, žák dokáže:

vybírat v omezeném prostoru vhodné světlo a pozadí pro fotografii podle svého záměru
využít techniku upcyclace s jejími výhodami i omezeními.

diskutovat o zvolené technice, způsobu práce, inspiraci a výsledku své práce.

Vzdělávací cíle

- žák nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů (žák volí vhodné světlo a pozadí pro fotografii v souladu se svým zamýšleným výsledkem)
- využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy (žák při focení i v postprocesu využívá technických možností pro vyjádření své představy)

-vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě (žák vytvoří několik různých od sebe odlišných variant fotografií, jejich vznik a rozdílnosti popisuje při reflexi)

Fáze výtvarného úkolu

- Vytvoření dvojic: Žáci mezi sebou vytvoří dvojice, ve kterých budou spolupracovat po celou dobu a střídat se v rolích fotograf- model. Stačí aby pouze jeden z dané dvojice vlastnil telefon s fotoaparátem a stačí aby jeden z dané dvojice měl vytvořený upcyklovaný náhrdelník z předcházející hodiny.

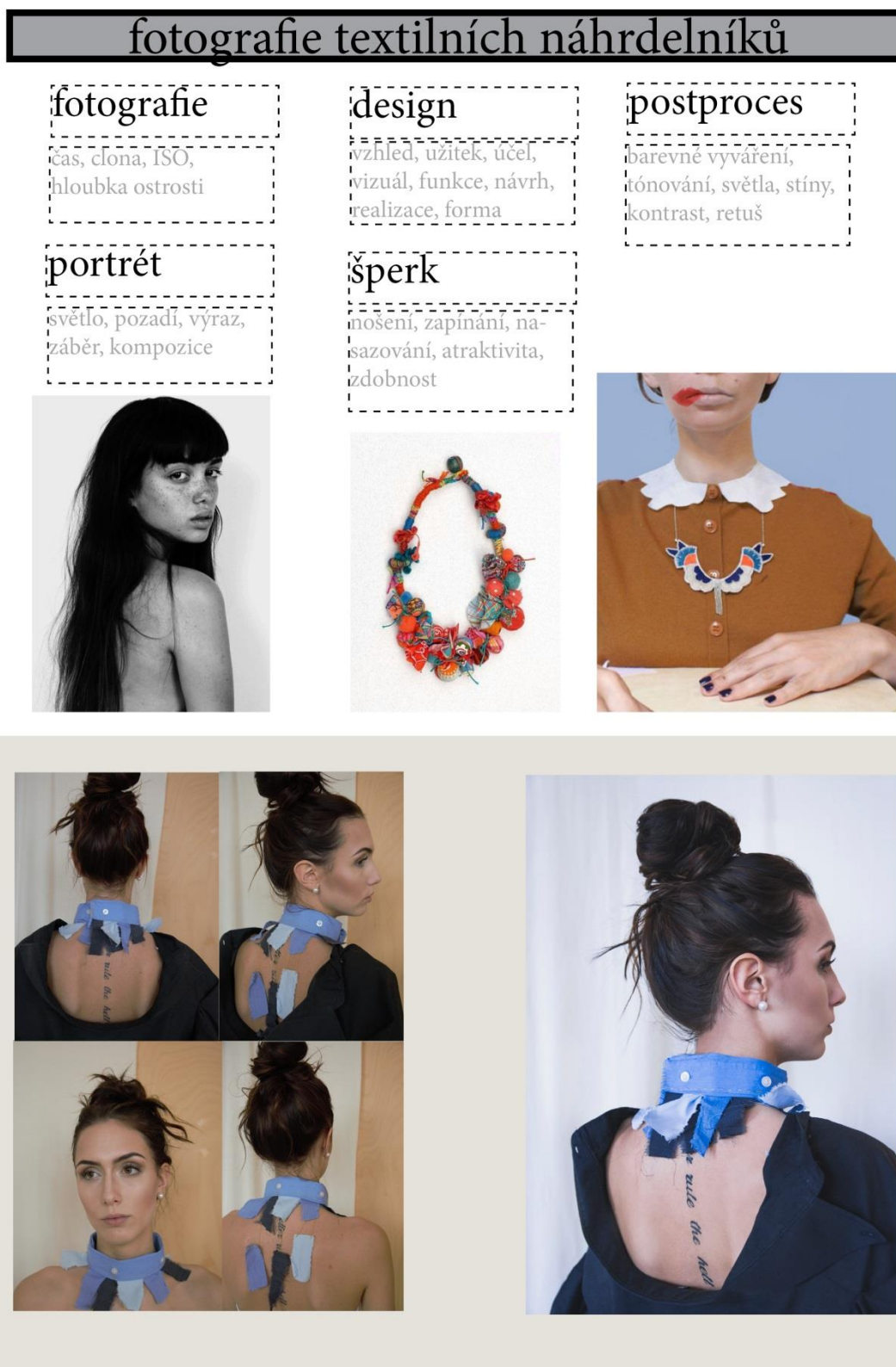
- Zadání výtvarné práce: Ve třídě (či dalších určených prostorech) si najděte místo, které bude vhodné pro fotografování. Toto místo si můžete podle potřeb přizpůsobit dostupnými prostředky. Snažte se hledat vhodné světlo i pozadí. Vždy jeden z dané dvojice bude v roli fotografa a bude se snažit co nejlépe zachytit vytvořený náhrdelník, jež bude zdobit druhého z dvojice, který bude v roli modelu. V těchto rolích se budete podle potřeby střídat. Úkolem prvních dvou hodin je vytvořit co nejvíce různých způsobu nafocení náhrdelníku. V druhých dvou hodinách přeneste fotografie do PC, vyberte každý 5 nejpodarenějších fotografií. Po společné konzultaci se spolužákem vyberete z těchto pěti jednu nejlepší, kterou upravíte v programu adobe photoshop. Na konci výuky proběhne prezentace, ve které představíte 5 nejpodarenějších fotografií i jednu upravenou.

- Hodnocení: slovní hodnocení + sebehodnocení žáků

- Kritéria hodnocení:

- alespoň tři různé varianty způsobu nafocení
- zvládnutí práce se světlem a pozadím v omezeném prostoru
- analýza vlastního díla z hlediska inspiračního, dovednostního a technického vyjádřená v reflexi

4.2.1 MYŠLENKOVÁ MAPA

Obrázek 25: Myšlenková mapa pro vyuč. jednotku fotografie textilních náhrdelníků

ZÁVĚR

Cílem mojí diplomové práce bylo upozornit na problematiku rychlé módy a zároveň odkrýt krásu, kterou spatřuji v módě udržitelné. Pro dosažení tohoto cíle jsem v první fázi práce sbírala informace a dovednost z různých zdrojů, tedy na různých workshopech, seminářích či odborných diskuzích. Jako příklady bych uvedla kurz efektivního šatníku s Kamilou Vodochodskou, workshop módní fotografie s Igorem Adlerem, online workshop udržitelného byznysu s Kamilou Boudovou, či panelovou diskusi na téma pomalá móda s předními osobnostmi české scény pomalé módy v čele s Veronikou Blabla Hubkovou.

V první části své diplomové práce popisují příčiny vzniku rychlé módy a navazují historií pomalé módy. Pomalá stojí na třech pilířích, těmito pilíři jsou ekonomika, etika a ekologie. Rychlá móda s sebou přináší řadu problémů, na které hledají řešení tendence pomalé módy, mezi něž patří převážně cirkulární ekonomika, hledání alternativních materiálů a znovupoužití již používaných materiálů.

Druhá část se zabývá módní fotografií, přesněji řešeno její historií, klasifikací a dělením do dvou typů dle účelu. Prvním typem je editorial, druhým typem je katalogová fotografie. Tato typologie je velice zobecněná a v praxi se oba typy velice prolínají.

V reakci na teoretické poznatky je vytvořena část praktická. Výstupem je cyklus módních fotografií zobrazující pomalou módu. Jedna série se blíží editorialové fotografii a druhá série odpovídá katalogové fotografii.

V pedagogické části navrhuji dvě vyučovací jednotky. První vyučovací jednotka se týká pomalé módy a jejím tématem je vytvoření upcyklovaných textilních náhrdelníků. Tuto výuku jsem měla možnost realizovat a vytvořila jsem tedy celkovou analýzu obsahující reflektivní bilanci, otevřené kódování, relační mapu a bilanční závěr. Druhou vyučovací jednotku týkající se fotografie jsem bohužel neměla možnost realizovat. V praxi se mi tak ukázalo, že většina učitelů má stále obavu pouštět se do práce s novými médii.

Témata, které zde otevíráám mají z mého pohledu velký vzdělávací potenciál, jsou propojené s průřezovými tématy rámcového vzdělávacího programu ale především se současným životem každého člověka.

RESUMÉ

The aim of the Thesis was to refer about fast fashion problems and uncover the beauty of slow fashion and create a cycle of slow fashion photos. In the beginning I visit a lot of workshops and talks about slow fashion and photography to start to be a specialist of both these topics. For example I visit fashion photography workshop on island Hvar, efficient wardrobe workshop with Kamila Vodochodská, how to business sustainably with Kamila Boudová- it was very interesting talk.

The first part of the theoretical section is about differences between slow and fast fashion. Its about how was fast fashion begin, slow fashion history and slow fashion tendencies. The second part is about fashion photography as a subject on the edge between art photography and commercial photography. It is about history of fashion photography and I divide fashion photography into two types- catalogue photography and editorial. In the practical part I made a cycle of slow fashion photography in two series. The first serie is shooting in interior, the second serie is shooting in interior.

In the pedagogical part I suggest two teaching units. The first one is about textile upcycling and the second one is about fashion photography. The first one I realize at Gymnázium Ludka Pika in Pilsen so I can analyze this unit in depth. These topics have great education potential. They are connected with current life of every each person.

SEZNAM LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

1. MCDONOUGH, William; BRAUNGART, Michael. *Cradle to Cradle: Remaking the way we make things*. 1. vyd. New York: North Point Press, 2002. 193 s. ISBN 978-0-86547-587-8.
2. FLETCHER, Kate. *Sustainable fashion and textiles: design journeys*. Sterling, VA: Earthscan, 2008. ISBN 1844074811.
3. GATCUM, Chris. *Móda & světlo: 50 postupů světových fotografů*. Brno: Computer Press, 2011. Edice digitální fotografie. ISBN 978-80-251-3553-2.
4. FREEMAN, Michael. *Světlo ve fotografii*. V Brně: Computer Press, 2014. ISBN 978-80-251-4174-8.
5. EVENING, Martin. *Adobe Photoshop Lightroom 2: kompletní průvodce pro fotografy*. Přeložil Tomáš SUCHÁNEK, přeložil Pavel KRISTIÁN. Brno: Zoner press, c2009. Encyklopedie - grafika a fotografie. ISBN 978-80-7413-025-0.
6. KELBY, Scott. *Profesionální retušování portrétů ve Photoshopu*. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3657-7.
7. BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, c2007. ISBN 978-80-87000-11-3.
8. ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĎOVÁ, K. a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007.
9. BOUDOVÁ, Kamila. *Moiomi Blog*. Online. Dostupné z: <http://www.moyomi.com/blog>
10. Ted x Talk. *Za každým kusem oblečení je příběh. Kamila Vodochodská*. Online 8.2. 2017 [cit. 2018-02-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=I9xEKAEIrrs>
11. Fashion Revolution. Online. dostupné z: <https://www.fashionrevolution.org>
12. Material Times. Online. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: <https://www.materialtimes.com>
13. Ligh garden Magazine. Online [cit. 2017-01-12] 2009-2012. Dostupné z: <http://lightgarden.cz/magazine/>
14. Redress. Online. Dostupné z: <https://www.redressdesignaward.com/>
15. BHATTACHARYA, Shreya. Exhibit mag. *All about fashion photography*. Online 26.8.2016 [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <http://exhibitmag.com/all-about-fashion-photography/>
16. Fashion gone rouge. Online 2018 . Dostupné z: <https://www.fashiongonerogue.com/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Příklad editorialeu.....	21
Obrázek 2: Příklad katalogové fotografie.....	22
Obrázek 3: Transformace a zkapalnění	25
Obrázek 4: Úprava vlasů	26
Obrázek 5: Sjednocení pleti.....	26
Obrázek 6: Kompletní úprava fotografie.....	27
Obrázek 7: Skicovní materiál - outfity 1-4.....	28
Obrázek 8: Skicovní materiál - outfity 5 a 6	29
Obrázek 9: Vybrané fotografie série 1	30
Obrázek 10: Vybrané fotografie série 1	31
Obrázek 11: Trendová mapa A.....	33
Obrázek 12: Trendová mapa B	34
Obrázek 13: Varianty barevných úprav	35
Obrázek 14: Skicovní materiál outfitu 1 - 3	36
Obrázek 15: Skicovní materiál outfitu 4 – 6	37
Obrázek 16: Vybrané fotografie série 2	38
Obrázek 17: Vybrané fotografie série 2	39
Obrázek 18: Vybrané fotografie série 2	40
Obrázek 19: Myšlenková mapa pro vyuč. jednotku upcyklované textilní náhrdelníky	43
Obrázek 20: Otevřené kódování	44
Obrázek 21: Otevřené kódování	45
Obrázek 22: Otevřené kódování	46
Obrázek 23: Relační mapa.....	47
Obrázek 24: Fotografie z průběhu hodiny	50
Obrázek 25: Myšlenková mapa pro vyuč. jednotku fotografie textilních náhrdelníků	53

SEZNAM PŘÍLOH NA CD

1. Výsledné fotografie série 1 v tiskové kvalitě
2. Výsledné fotografie série 2 v tiskové kvalitě
3. Skicovní materiál série 1
4. Skicovní materiál série 2
5. Diplomová práce ve formátu PDF

ETICKÁ SLOŽKA

Modelka série 1, Barbora Schejbalová dala svolení s publikací fotografií v rámci kvalifikační práce ve všech jejích podobách a verzích.

Modelka série 2, Alena Pokorná dala svolení s publikací fotografií v rámci kvalifikační práce ve všech jejích podobách a verzích.